

การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ศิษย์ นุญพรม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2569

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2569

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

SCHOOL ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR
TEACHERS UNDER YASOTHON PROVINCIAL OFFICE OF LEARNING
ENCOURAGEMENT

The logo of Mahamakut Buddhist University is a large, intricate emblem. It features a central shield with a sunburst at the top, a stupa in the middle, and a lotus flower at the bottom. The shield is flanked by two lions and a banner with Thai script. Above the shield is a large, multi-tiered umbrella. The entire emblem is surrounded by a wreath of lotus flowers and leaves.

CHITSANUCHA BOONPROM

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2026

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อสารนิพนธ์	การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู
ชื่อนักศึกษา	สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร
ชื่อปริญญา	วิชาญา บุญพรหม
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ปีพุทธศักราช	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	2569
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั่นสว่าง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อนุมัติให้แนบสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(พระครูศรีวิฑูรย์คุณสุนทร , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั่นสว่าง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

กรรมการ

(ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร
ชื่อนักศึกษา	ชิษณุชา บุญพรม
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	2569
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผั่นสว่าง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า:

- 1) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามลำดับ
- 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง ยกเว้นจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธรพบว่า (1) ด้านการปฏิบัติ

หน้าที่ครู สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรักและเมตตา พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา ควบคู่กับการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาหลักสูตร สื่อ และการประเมินผลให้สอดคล้องกับผู้เรียน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การวิจัย และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยคำนึงถึงบริบท วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู

ABSTRACT

Thematic Paper Topic	SCHOOL ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON PROVINCIAL OFFICE OF LEARNING ENCOURAGEMENT
Student's Name	Chitsanucha Boonprom
Degree Sought	Master of Education
Program	Program in Educational Administration
Anno Domini	2026
Advisor	Assistant Professor Dr. Jiraporn Phansawang

The objectives of this research were 1) to study school administration based on professional standards for teachers under Yasothon Provincial Office of Learning Encouragement 2) to compare the opinions on school administration based on professional standards for teachers in mention, classified by position, educational level, and work experience. 3) to examine recommendations for administration based on professional standards for teachers under Yasothon Provincial Office of Learning Encouragement. A quantitative research design was employed. The sample consisted of 144 school administrators and teachers, while five key informants participated in the qualitative phase. The research instruments included questionnaire with content validity between 0.80 to 1.00 and a reliability at 0.95. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA).

The research found that:

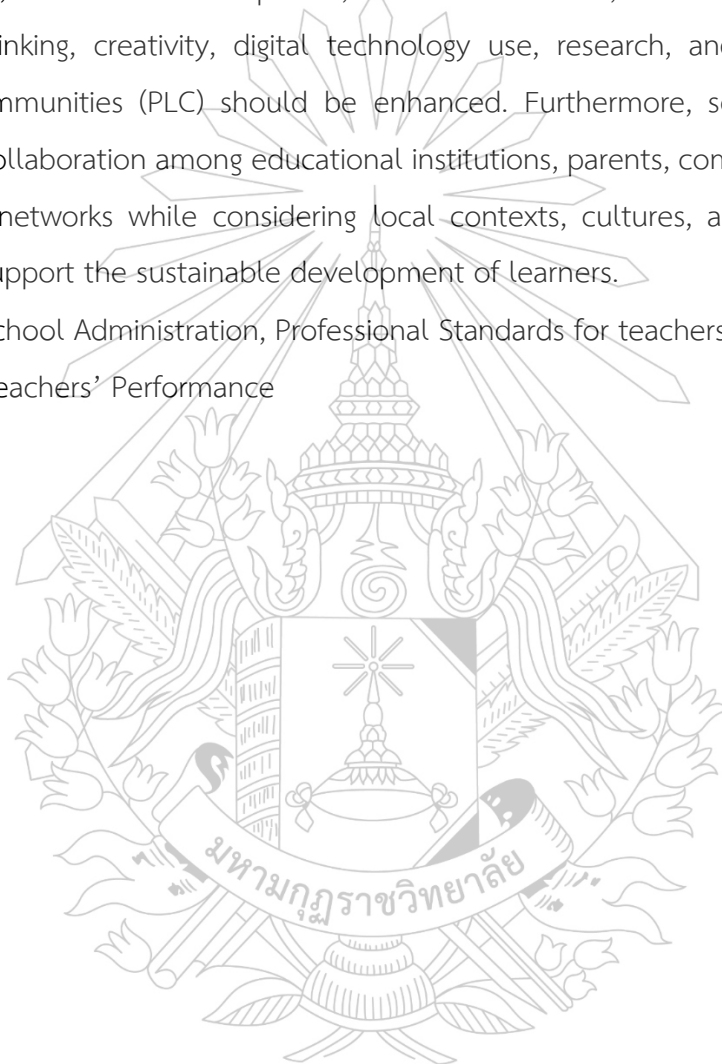
1) the overall level of study school administration based on professional standards for teachers under Yasothon Provincial Office of Learning Encouragement was at a high level. When considered by aspect, the highest mean score was found in the relationship with parents and community, followed by learning management and teachers' professional responsibilities, respectively.

2) Comparisons of opinions classified by position and educational level showed no significant differences overall or in any aspect. However, when classified

by work experience, a statistically significant difference at the .05 level was found in the aspect of relationships with parents and the community.

3) Recommendations for educational institution administration indicated that schools should promote learner-centered teacher responsibilities, strengthen individual student support systems, and support professional development, technology integration, educational innovation, and academic leadership. In learning management, curriculum development, instructional media, assessment practices, analytical thinking, creativity, digital technology use, research, and Professional Learning Communities (PLC) should be enhanced. Furthermore, schools should strengthen collaboration among educational institutions, parents, communities, and educational networks while considering local contexts, cultures, and indigenous wisdom to support the sustainable development of learners.

Keywords: School Administration, Professional Standards for teachers, Teachers' Performance

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร์ และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ นายประพันธ์ ทองพรวร ดร.ปิยะมาภรณ์ ยโสธร นายมนตรี เวียงอินทร์ รศ.ดร. สุเทพ เมย์ไธสง และพระครูชัยรัตนกร.ดร. และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผืนสว่าง ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ โดยได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดี ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยให้การสนับสนุน ส่งเสริมและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาและตอบแทน พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชิษณุชา บุญพรม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	จ
ABSTRACT	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	14
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	14
1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	17
1.3. สมมติฐานของการวิจัย	17
1.4. ขอบเขตของการวิจัย	17
1.5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	18
1.6. นิยามศัพท์เฉพาะ	18
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	22
2.2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	30
2.3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู	36
2.4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู	46
2.5. สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	72
2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
2.7. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	80
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	81
3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
3.3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	82
3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84

3.6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4.1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	88
4.2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
4.3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	104
5.1. สรุป.....	104
5.2. อภิปรายผล	106
5.3. ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	120
ภาคผนวก ก	121
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	121
ภาคผนวก ข	123
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ค	129
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ	129
ภาคผนวก ง.....	131
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	131
ภาคผนวก จ	133
เครื่องมือเพื่อการวิจัย	133
ภาคผนวก ฉ	141
ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย	141
ภาคผนวก ฉ	149
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	149
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์.....	153

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2. 1 จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดยโสธร.....	75
ตารางที่ 3. 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร.....	81
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงาน.....	89
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและ รายด้าน.....	90
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายข้อ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู.....	90
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและ รายข้อ ด้านการจัดการเรียนรู้.....	92
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและ รายข้อ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน.....	95
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง.....	97
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	98

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	99
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	100
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	100
ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร.....	101

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยให้กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษาโดยตรงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน และสามารถใช้องค์ประกอบของวิชาชีพบริหารนำมาใช้เพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 หน้า 5) ซึ่งผลจากการกระจายอำนาจการบริหารงาน และการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทำให้ผู้เรียนและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาไปสู่เป้าหมายสูงสุด ที่ตั้งไว้จะเห็นว่าสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่เกิดจากการที่ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่ดี จึงสามารถนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เพราะ ผู้นำที่ดีนั้นจะสามารถโน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานศึกษาให้สมัครใจร่วมกันปฏิบัติงาน งานที่เกิด จากการร่วมแรงร่วมใจจะสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และตามเป้าหมายสูงสุด แต่ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาขาดการบริหารที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลให้การปฏิบัติงาน ของผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลเพียงเล็กน้อย (สมคะเน ไตวัฒนา, 2557 หน้า 61-67) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู ย่อมมีอิทธิพลและความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องศึกษา ทบทวน และทำความเข้าใจคุณลักษณะ พฤติกรรม และแนวทางการบริหารศึกษาอยู่เสมอ

การบริหารและการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ โดยมีภาวะผู้นำที่มีสมรรถนะในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ผู้นำซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของยุคโลกาภิวัตน์ สมรรถนะภาวะผู้นำดังกล่าวครอบคลุมหลายหลายลักษณะ เช่น การจัดการองค์กร แห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ภาวะผู้นำวิชาการ การขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การปรับระบบการบริหารให้โปร่งใสและตรวจสอบได้เป็นต้น (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 160) ผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักที่สำคัญต่อความสำเร็จในการแก้ปัญหา และเป็นปัจจัยด้านบุคคลที่มีความสำคัญในการสร้างประสิทธิผลขององค์กรทางการศึกษา ดังนั้นการแสวงหาผู้บริหารที่มีความพร้อมทางด้านคุณลักษณะ คุณลักษณะ ศักยภาพ ความรู้ ความสามารถทางด้านศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน รวมทั้งมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลจึงมีความจำเป็นประการหนึ่ง นอกจากนั้นการสร้างภาวะผู้นำโดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีอยู่เดิมให้สามารถปรับปรุง

ปรับตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ยึดถือจริยธรรมและความชอบธรรมเป็นที่ตั้ง (ทิพาดี เมฆสุวรรณ, 2543 อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2549, หน้า 29)

ในขณะเดียวกัน “ครู” ถือเป็นบุคลากรหลักของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียน การสอนการพัฒนาครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญ ในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐาน ความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพ คณะกรรมการคุรุสภาได้ประกาศสาระความรู้สมรรถนะ และ ประสบการณ์วิชาชีพการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา และศึกษานิเทศก์ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในส่วนของ วิชาชีพครูเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางของการศึกษาชาติให้บุคลากรทางการ ศึกษาต้องมีความรู้ด้านหลักการ แนวคิด การออกแบบการประยุกต์ใช้และการประเมินสื่อวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (ราชกิจจา นุเบกษา, 2562, หน้า 18-20) ครูจึงต้องมีความเสียสละมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วย จิตวิญญาณของความเป็นครูมี การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านคุณธรรม และจริยธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ และเอาใจใส่ ผู้เรียน การสร้างแรงบันดาลใจและ การพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อาชีพครูจึงเป็นอาชีพขั้นสูงที่ต้องมีมาตรฐานมาควบคุม เพื่อให้ผู้ที่ จะ ประกอบอาชีพนี้มีแนวทางในการปฏิบัติตน และเป็นมาตรฐานที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงาน

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 หน้า 19-20) คุรุสภาได้กำหนด ข้อบังคับในด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู พ.ศ.2562 โดยครูจะต้องมีมาตรฐาน วิชาชีพครู 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน และในส่วนมาตรฐานด้านการ ปฏิบัติงานกำหนดไว้ 3 หมวด ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ประกอบด้วย (1) มุ่งมั่นพัฒนา ผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู (2) ประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ มีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของ ผู้เรียนแต่ละบุคคล (4) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่ เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม (5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและ ประเมินผลการ เรียนรู้ (2) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่ สามารถ พัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร (3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ (4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุข ภาวะของผู้เรียน (5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การ เรียนรู้ของผู้เรียน (6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา วิชาชีพ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย (1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับผู้ปกครองและ ชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน (3) ศึกษา เข้าถึงบริบท ของชุมชน และสามารถ อยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม (4) ส่งเสริม อนุรักษ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของ คณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงานของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอและตำบล รวมทั้งจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดให้ สอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ บริบทของท้องถิ่น และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีบทบาทสำคัญในการ บูรณาการภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการ เรียนรู้ที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รับ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ พร้อมเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีพันธกิจหลักในการส่งเสริมการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การยกระดับการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ การส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีภายนอก เพื่อให้การเรียนรู้เข้าถึง ประชาชนได้ทุกที่ ทุกเวลา ในบริบทดังกล่าว ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เกิดผลลัพธ์ที่ มีคุณภาพและยั่งยืน โดยต้องยึดถือและปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็น แนวทางและข้อกำหนดร่วมกันของผู้ประกอบวิชาชีพครูที่คุรุสภาได้กำหนดไว้ตาม ข้อบังคับคุรุสภาว่า ด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เพื่อให้ครูมีคุณลักษณะ พฤติกรรม และความสามารถใน การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ฝึกฝนจนเกิด เป็นทักษะและความชำนาญ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จะมีการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบปัญหาหลายประการ เช่น ครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจ ในการบูรณาการมาตรฐานวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการเรียนรู้อย่างไม่ตอบโจทย์ผู้เรียนรายบุคคล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่เต็มศักยภาพ (รายงานสรุปผลการดำเนินงาน สำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ตามจุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากร สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ยโสธร เพื่อวิเคราะห์รูปแบบ แนวทางและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพ ในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครูและ ส่งผลต่อการผู้เรียน ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

1.3. สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของ ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร แตกต่างกัน

1.4. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 135 คน จำนวน 9 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 135 คน จำนวน 9 สถานศึกษา เนื่องจากกลุ่มประชากรมี จำนวนจำกัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 144 คน

1.4.2 ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ตามเกณฑ์ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 แบ่งองค์ประกอบมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู มืองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ได้แก่มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความ เป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจ ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อ

การเปลี่ยนแปลง 2) การจัดการเรียนรู้ ได้แก่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่วางมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม และส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.4.3 ด้านพื้นที่

สถานศึกษาทั้ง 9 แห่ง ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

1.4.4 ด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2568-2569

1.5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธรได้สารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร และได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู เพื่อนำไปพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นไปตามตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู ที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาต่อไป

1.6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การบริหารการศึกษา หมายถึง การนำแนวคิดมาทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความไว้วางใจผู้ได้บังคับบัญชา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการเสริมแรงทางบวกและทางลบเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ได้บังคับบัญชา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่ว่าจะเป็นการเสริมแรงทางด้านบวกหรือด้านลบ สร้างด้วยความเท่าเทียมกันเพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา

1.6.2 การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทางการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนและดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการศึกษาให้บรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนด ครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควบคู่กับการส่งเสริม สนับสนุนมาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.6.3 มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง ข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกครูในเรื่อง ตัวชี้วัด คุณภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นบรรทัดฐาน ข้อกำหนด หรือแนวปฏิบัติ ที่กำหนดให้ ผู้ปฏิบัติงาน ในวิชาชีพครูต้องปฏิบัติที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็น มาตรฐาน บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพ และมีการประเมิน คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.6.4 การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู หมายถึง แนวทางข้อกำหนดหรือข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างสมาชิกครูเกี่ยวกับการคุณลักษณะ พฤติกรรม และ การพัฒนางานที่ตนปฏิบัติ ซึ่งกำหนดให้ผู้ ประกอบวิชาชีพครูจะต้องพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง อย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะและสามารถปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและเชี่ยวชาญเพียงพอ ต่อการประกอบวิชาชีพครูเพื่อให้สามารถ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนการ สอนหรือการจัดการศึกษาได้โดยมีมาตรฐาน จำนวน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) ด้าน การจัดการเรียนรู้ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง การดำเนินงานของครูตามบทบาทและความ รับผิดชอบในวิชาชีพการศึกษา โดยยึดมั่นในจรรยาบรรณความเป็นครู มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็ม ตามศักยภาพทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และทักษะชีวิต ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจัดการเรียนรู้ที่เอาใจใส่และคำนึง ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ควบคู่กับการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้และ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อ การเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ครูออกแบบและดำเนินการเรียนการ สอนอย่างเป็นระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บูรณาการเนื้อหา วิธีการ สื่อ เทคโนโลยี และการ ประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะการคิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเรียนรู้อย่างมี

ความสุข พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง กระบวนการทำงานเชิงความร่วมมือของครูกับผู้ปกครองและชุมชนในฐานะภาคีทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนา แก้ไขปัญหา และส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครูต้องสื่อสาร ประสานงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงบริบท สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสัมพันธ์ดังกล่าวช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และทำให้สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืน

1.6.5 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีบทบาทในการกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทำหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์ พัฒนาและขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายของกรม บริบทท้องถิ่น และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยบูรณาการงานด้านวิชาการ การบริหารจัดการ เทคโนโลยี และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนโดยดูแลพื้นที่จังหวัดยโสธร 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอกุดชุม อำเภอเลิงนกทา อำเภอค้อวัง อำเภอป่าดัว อำเภอทรายมูล และอำเภอไทยเจริญ

1.6.6 สถานศึกษา หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองยโสธร ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอคำเขื่อนแก้ว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอมหาชนะชัย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอกุดชุม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเลิงนกทา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอค้อวัง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอป่าดัว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทรายมูล และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอไทยเจริญ ที่ทำหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ นำแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์ด้านการเรียนรู้ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดไปสู่การปฏิบัติจริง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม ภายใต้การบริหารจัดการที่ยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ยั่งยืนแก่ผู้เรียนและชุมชน

1.6.7 ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา และ (2) ครูผู้สอน

1.6.8 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 9 แห่ง

1.6.9 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และจ้างเหมาบริการ ซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้าน การเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 9 แห่ง

1.6.10 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษาปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) ปริญญาตรี และ (2) สูงกว่าปริญญาตรี

1.6.11 ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ (1) 1-5 ปี (2) 6-10 ปี และ (3) 11 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร และผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู
- 2.5 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

สัมมา รณินัย (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

โสภณ นาคะเสถียร (2561) ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การบริหารทรัพยากร การพัฒนาองค์กร และการบริหารบุคคล เพื่อให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ซึ่งเน้นให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ

สุนีย์ คงสมบัติ (2563) อธิบายว่า การบริหารการศึกษา เป็น ศาสตร์และศิลป์ในการจัดการองค์กรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการ

บริหารการศึกษาที่ไม่ใช่แค่การบริหารเชิงโครงสร้างเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการใช้ศิลปะในการบริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรทางการศึกษา

ปรีชา พรหมเทพ (2565) ให้ความหมายของ การบริหารการศึกษาว่าเป็นระบบการจัดการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านการบริหารหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารกิจการนักเรียน โดยเน้นให้เห็นถึง องค์ประกอบหลักที่ผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสำคัญเพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ

ณรงค์ศักดิ์ มหาวงษ์ (2566) อธิบายว่า การบริหารการศึกษา เป็น กระบวนการทำงาน เชิงยุทธศาสตร์ ที่ผู้นำทางการศึกษาต้องใช้แนวคิดด้านการบริหาร การจัดการเชิงระบบ และการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหาร การศึกษาต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำทางการศึกษาในการปรับตัวให้ทันกับเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยีและสังคม

สมชาย วิจิตรเกษม (2567) ระบุว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการและ กำกับดูแลระบบการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดต่อผู้เรียน ครู บุคลากร และสังคมโดยรวม ซึ่งเน้นให้เห็นว่าการบริหารการศึกษามีผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนและ ต้องมีการกำกับดูแลที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม

Hoy และ Miskel (2020) ระบุว่า การบริหารการศึกษา คือ การใช้กระบวนการจัดการใน การบริหารองค์กรการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษา โดยการพัฒนาผู้นำ การจัดการทรัพยากร และการเสริมสร้างความร่วมมือในทุกกระดับขององค์กรการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยของพวกเขา การ บริหารการศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กรที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียนและการบริหาร ความเปลี่ยนแปลงในองค์กรการศึกษา

Bush (2021) ได้ให้คำนิยามของ การบริหารการศึกษา ว่ากระบวนการที่รวมถึงการ ตัดสินใจที่สำคัญ การวางแผน และการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในทุกกระดับของระบบการศึกษา เพื่อสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความท้าทายในด้านสังคมและการศึกษา โดย Bush เน้นที่ความสำคัญของการนำเอาทฤษฎีทางการบริหารมาใช้ในการจัดการระบบการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญอก งามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.1.2 ความสำคัญของการบริหาร

ศักดิ์ชัย สารสิน (2560) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะทำให้สามารถใช้ทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านบุคลากร เงินทุน และอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยลดความขาดแคลนทรัพยากรในบางพื้นที่และทำให้การศึกษาเป็นไปได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

พรณี บำรุงพงษ์ (2560) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาช่วยสร้างระบบการศึกษาที่มีความยั่งยืน โดยการพัฒนานโยบายการศึกษาและการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว การบริหารการศึกษาจึงต้องมีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม

อรรถพล คุณเลิศ (2562) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาช่วยพัฒนาและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการจัดการทรัพยากรและการดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและสถานศึกษาต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การจัดการกับครู บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21

รวิชัย ดวงชม (2562) ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาช่วยให้สามารถสร้างโอกาสการศึกษาที่เท่าเทียมกันในทุกระดับและทุกภูมิภาค โดยการจัดการระบบการศึกษาให้เข้าถึงได้ง่ายและไม่ว่าจะเป็นกลุ่มใดในสังคมจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา

วิภา ศรีสวัสดิ์ (2561) เน้นย้ำว่าการบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้นำทางการศึกษา ผู้นำการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถในการวางแผน และบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการฝึกอบรมและการพัฒนาผู้นำการศึกษาจะช่วยให้สามารถนำพาระบบการศึกษาไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว

สุวิทย์ นิลบุญ (2563) กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาที่ดีต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนและการจัดการการศึกษา เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการห้องเรียน การเรียนการสอนออนไลน์ หรือการประยุกต์ใช้ระบบการประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและสามารถปรับใช้ได้ในทุกสถานการณ์

สมศักดิ์ สง่าพานิช (2563) กล่าวถึงบทบาทของการบริหารการศึกษาที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของระบบการศึกษาระดับชาติ โดยการวางแผนการศึกษาที่มีระยะยาว และการจัดการองค์การการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและโลกที่เปลี่ยนแปลงไป.

พีระศักดิ์ เชื้อไทย (2564) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาสามารถช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการพัฒนาระบบการศึกษา โดยการสร้างความร่วมมือระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชนจะช่วยเพิ่มโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการต่าง ๆ

ประพจน์ เชื้อเกียรติ (2564) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแนวทางการศึกษาใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับเทรนด์การศึกษาในระดับโลก การศึกษาต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้การศึกษายังคงมีคุณค่าและเหมาะสมกับผู้เรียนในทุกช่วงเวลา

ภัทรา พิชัย (2565) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้เรียน ทุกคนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นและมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตจริง และการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในโลกรการทำงาน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการในการดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์การบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในองค์การในการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.1.3 แนวคิดการบริหารการศึกษา

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ (2560) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการปฏิบัติงานด้านการจัดการทางการศึกษาให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและปัจจัยการบริหารเป็นสื่อของความสำเร็จนั้น มุ่งบริหารคนและบริหารงาน

จรัส อติวิทยภรณ์ (2553) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

วิโรจน์ สารรัตน์ (2560) อธิบายว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการเชิงระบบที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยอาศัยการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุมอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงวิชาการ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและนโยบายการศึกษา ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของการบริหารการศึกษาคือการยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สุวิมล ว่องวาณิช (2563) มองว่าการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศและผลการประเมินเป็นฐานในการตัดสินใจผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสามารถนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาวิเคราะห์ วางแผน และปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคม

สมเดช สารวันดี (2553) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นการใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สัมมา ธนินิธิ์ (2553) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

สมคิด มawangศ์ (2554) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คนร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพอาศัยวิธีการจัดการองค์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่งจากแนวคิดในการบริหารสถานศึกษา

พระสุริศักดิ์ สุกกิจโจ (2554) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นกิจกรรมของการศึกษาที่เกิดขึ้นจากบุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกด้าน โดยอาศัยวิธีการจัดการองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวก และปรับปรุงเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถและคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนดีและสมบูรณ์ ความหมายของการบริหารการศึกษานั้นมักจะอิงอยู่กับความหมายของการบริหารทั่วไป เพราะการบริหารทั่วไป อิทธิพลต่อการบริหารการศึกษามาโดยตลอด นักบริหารการศึกษาจึงได้รับเอาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ทางการบริหารทั่วไปมาใช้ ด้วยเหตุนี้ความหมายของการบริหารการศึกษา จึงสอดคล้องกับความหมายการบริหารทั่วไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่น การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556) กล่าวว่า การบริหาร เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

Good (1973) อธิบายว่า การบริหารการศึกษาเป็นการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการ ในเรื่องเกี่ยวกับงานหรือกิจการโรงเรียนทั้งการบริหารธุรกิจโรงเรียนโดย มุ่งให้บรรลุผลตามจุดหมาย ของการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน โปรแกรมการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีการสอน วัสดุอุปกรณ์ และการแนะแนว

Campbell (1993) กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นการวางแผน ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาเพื่อให้การศึกษابรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

Harris (1990) อธิบายว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการในการ สร้างบูรณาการแห่งความสามารถของบุคคล และการนำประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้อย่าง เหมาะสม เพื่อช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีใช้เพียงแต่มุ่งพัฒนาเยาวชนของประเทศเท่านั้นแต่ยังมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน

สรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารการศึกษา เป็นกิจกรรมของการศึกษาที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ ท่านร่วมมือกันดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกด้าน โดยอาศัยวิธีการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวกและปรับปรุงเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และเพื่อให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ จิตใจ สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

2.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีร่วมสมัยการเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21

ในยุคเริ่มต้นของศตวรรษที่ 21 โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาพแวดล้อม และมีความซับซ้อนมากขึ้น กระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเข้ามามีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม มีสิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กร นั่นคือผู้นำ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ดังนั้น ผู้นำองค์กรยุคใหม่จึงต้องแสวงหาความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎี การปฏิบัติ และ ประสบการณ์ การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับผู้นำจึงเป็นความท้าทาย และสะท้อนถึงพัฒนาการไปสู่ความเป็นผู้นำทางการศึกษาตามแนวคิดและทฤษฎีร่วมสมัย ดังนี้

1. ทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ (Trait Theory)

Hartog และ Koopman (2001) กล่าวว่าบุคลิกลักษณะของผู้นำมี 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ลักษณะทางกายภาพ ผู้นำต้องมีลักษณะโดดเด่น เช่น ความสูง รูปร่าง บุคลิกภาพภายนอก น้ำเสียง อายุ เป็นต้น
- 2) ลักษณะทางความสามารถ ผู้นำต้องมีระดับความรู้และสติปัญญาที่ดี เนื่องจากต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ และสามารถพูดในที่สาธารณะได้ดี
- 3) ลักษณะทางเจตคติ ผู้นำต้องมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ต้องพัฒนาความเข้าใจและทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องให้ความนับถือและยอมรับ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น รวมถึงสามารถแสดงออกทางอารมณ์ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย หรือมีความเป็นกันเองในระดับที่เหมาะสม

2. ทฤษฎีพฤติกรรมของความเป็นผู้นำ (Behavioral Theory)

2.1 แนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio State Studies) มหาวิทยาลัยโอไฮโอได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำโดยพัฒนาแบบสอบถามที่เรียกว่า Leader Behavior Description Questionnaire (LBDQ) พบว่าพฤติกรรมของผู้นำสามารถอธิบายได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ปัจจัยมุ่งคน (Consideration) หมายถึงพฤติกรรมของผู้นำที่เน้นเรื่องความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเคารพซึ่งกันและกัน การให้การสนับสนุน การสร้างมิตรภาพ และการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง
- 2) ปัจจัยมุ่งงาน (Initiating Structure) หมายถึงพฤติกรรมของผู้นำที่เน้นการกำหนดโครงสร้างงาน การวางแผน การมอบหมายงาน และการควบคุมกระบวนการทำงาน

2.2 แนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (Michigan Studies) ลิเคิร์ท และคณะได้แบ่งผู้นำออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

- 1) รูปแบบผู้นำแบบมุ่งคน (Employee-Oriented Leaders) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสนใจกับผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เน้นสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคล
- 2) รูปแบบผู้นำแบบมุ่งงาน (Job-Oriented Leaders) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นหลัก โดยใช้ระบบการควบคุม กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เข้มงวดใน

การปฏิบัติงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอิสระและรู้สึกเหมือนถูกบังคับ ส่งผลให้ขวัญกำลังใจในการทำงานลดลง

ดังนั้น ผู้นำที่ดีและมีประสิทธิภาพควรให้ความสนใจกับผู้ปฏิบัติงานและสร้างทีมงานที่เข้มแข็งเพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

3. ทฤษฎีความเป็นผู้นำตามสถานการณ์

การบริหารเชิงสถานการณ์สามารถใช้ทุกทฤษฎีมาประกอบกับประสบการณ์เพื่อช่วยในการตัดสินใจมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง ผู้นำจำเป็นต้องพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส และใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ เนื่องจากสถานการณ์แต่ละอย่างมีความแตกต่างกัน ทฤษฎีของ Fiedler ได้ประยุกต์แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) ผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ (Relationship-Oriented Leader) เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สร้างความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน และรับฟังความต้องการของพนักงาน ถือเป็นผู้นำที่คำนึงถึงผู้อื่นเป็นหลัก (Consideration)

2) ผู้นำที่มุ่งงาน (Task-Oriented Leader) เป็นผู้นำที่มุ่งเน้นความสำเร็จของงาน กำหนดทิศทางและมาตรฐานในการทำงานไว้อย่างชัดเจน มีลักษณะคล้ายกับผู้นำที่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างและกระบวนการทำงานเป็นหลัก (Initiating Structure Style) นี่คือการให้ความสำคัญกับการแก้ไขให้ถูกต้องและอ่านง่ายขึ้น

4. ทฤษฎีตาข่ายการบริหาร (Managerial Grid Theory)

Robert Blake และ Jane S. Mouton (1985) เป็นผู้เสนอทฤษฎีนี้ โดยกล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องเน้นทั้งงาน (Concern for Production) และเน้นทั้งคน (Concern for People) ทฤษฎีนี้แบ่งรูปแบบผู้นำออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1) ผู้นำแบบมุ่งเน้นงาน (9,1) (Authority-Compliance Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับงานมากกว่าคน โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำลักษณะนี้มักเข้มงวดกับระเบียบแบบแผน และใช้อำนาจสั่งการเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อฟัง

2) ผู้นำแบบมุ่งเน้นคน (1,9) (Country Club Management) ผู้นำลักษณะนี้ตรงกันข้ามกับผู้นำแบบมุ่งเน้นงาน โดยให้ความสำคัญกับคนมากกว่างาน เน้นการรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้ราบรื่น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกพึงพอใจในการทำงานมากกว่าการมุ่งเน้นประสิทธิภาพของงาน

3) ผู้นำแบบปล่อยปละละเลย (1,1) (Impoverished Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสนใจต่ำทั้งในด้านการงานและคน ไม่เน้นการพัฒนาองค์กรหรือบุคลากร บริหารงานไปตามสภาพ ไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ต้องการเพียงแค่ให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเท่านั้น

4) ผู้นำแบบเดินสายกลาง (5,5) (Middle of the Road Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับงานและคนในระดับปานกลาง มักเป็นบุคคลที่ชอบประนีประนอม ต้องการสร้างผลงานให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยไม่ตั้งเป้าหมายที่สูงมากนัก

5) ผู้นำแบบทีมงาน (9,9) (Team Management) ผู้นำลักษณะนี้ให้ความสำคัญสูงสุดทั้งในด้านการงานและคน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม เน้นความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยมีความไว้วางใจและเคารพซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นรูปแบบผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวคิดของ Blake และ Mouton

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการบริหารการศึกษา เป็นการนำแนวคิดมาทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชารวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการเสริมแรงทางบวกและทางลบเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่ว่าจะเป็นการเสริมแรงทางด้านบวกหรือด้านลบ สร้างด้วยความเท่าเทียมกันเพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา

2.2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การจะทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา ก้าวไปข้างหน้า ลดอุปสรรคได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยการนำเอา ศาสตร์ และ ศิลป์มาใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ไว้หลากหลาย ดังนี้

นทรานิ สงวนนาม (2551) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ตลอดจน ความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สุนทร โคตรบรรเทา (2551) การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การประสานงานการขึ้นนำ การเกื้อหนุนของผู้อื่นโดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน จัดหา ทรัพยากรองค์การ การสร้างบรรยากาศเกื้อหนุนทางจิตวิทยา การเกี่ยวข้องกับ ผู้ปกครองการวางแผน

การจัดตารางเรียน การทำบัญชี การแก้ปัญหา ความขัดแย้งของครูการ แก้ปัญหาวินัยนักเรียนการ ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการอำนวยความสะดวก ให้งานดำเนินต่อไป

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาความรู้ ในการ บริหารเพื่อส่งผลให้การ บริหารมีประสิทธิภาพ และคุณภาพ

ศิลปชัย อ่วงตระกูล (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่ สมาชิกในสังคมตาม วัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

ณัฐรฎา พวงธรรม (2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ ความก้าวหน้า ส่งเสริม ความเจริญด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนที่มี คุณภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของ ผู้บริหารที่จะต้องก าหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เพราะถ้าระบบการ บริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่องานอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือก วิธีการ บริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียง กิจกรรมที่ผู้บริหารจะ กระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้น ประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัด และความต้องการ ที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและ กระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจเกิดการพัฒนา ด้านความสามารถ ทศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมและคุณธรรมต่างๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและ แก่ประเทศชาติ

สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) สรุปความหมายการบริหาร สถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่างๆ ใน การบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

อัจฉรา จงดี (2560) สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีของสังคม โดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่ สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

Good (1973) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจการสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจสถานศึกษาและการดำเนินการที่เกี่ยวกับบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา ตลอดจนกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง เช่น การเรียนการสอน การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร

Campbell (1979) (อ้างถึงใน สุพัตรา ปทุมคณารักษ์ , 2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษาเพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีของสังคม โดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากรและกระบวนการบริหารที่ สอดคล้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคคลภายในสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตำแหน่งและหน้าที่ตามความเหมาะสม ร่วมกันดำเนินกิจกรรมให้เกิดความสำเร็จลุล่วงไปตามลำดับขั้นตอนซึ่งมีการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ ผลการดำเนินงาน สรุปและประเมินโดยอาศัยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของสมาชิกนำมาใช้ในการดำเนินการและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกมิติ

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน จึงมีทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการจัดการศึกษาอยู่อย่างหลากหลายจึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการให้เป็นระบบเพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อนำไปกำหนดเป็นแบบแผนมาใช้ปฏิบัติตั้งที่นักเรียนการศึกษาได้เสนอ ดังนี้

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2550) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการช่วยให้อุณหภูมิของมนุษย์สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งหมายให้เกิดการพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ ของสถานศึกษา

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยให้งานดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์

ตำราเรียน และอาคารสถานที่เกิดความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมี พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นรูปแบบของการจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความร่วมมือในการร่วมดำเนินการ มีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการมี ทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งส่งผลต่อ คุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ

วันวิสา ยังช่วย (2556) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีส่วนช่วยในการ ประสานงานให้บุคคลต่างในสถานศึกษา ปฏิบัติงานร่วมมือกันให้เป็นไปได้ด้วยดี ตลอดจนทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานค่านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมี ความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทางในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงาน โดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้วก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

สาวสุภักดิ์ ยมพุก (2558) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการ สำคัญเพื่อจัดการภายในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา สร้างการรับรู้ให้ บุคลากรเข้าใจกระบวนการบริหารสถานศึกษาสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความ ร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ส่งผลให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จตาม เป้าหมายของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

สรุปได้ว่า สถานศึกษาเป็นแหล่งอบรมให้ความรู้และใช้เพื่อจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน รวมถึงการตอบสนองความต้องการด้านการให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนโดยรอบ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำเป็น ต้องร่วมกันวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดภายในสถานศึกษาให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนเกิดความคุ้มค่าและการสร้าง การรับรู้

ร่วมมือกับชุมชนโดยรอบเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนโดยรอบมาใช้ในการจัด การศึกษา โดยบริหารจัดการร่วมกัน ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.3 หลักการบริหารสถานศึกษา

หลักการบริหารถือเป็นส่วนสำคัญที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิด การดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นระบบ มีรูปแบบที่ประกอบด้วยขั้นตอนอย่างเป็นลำดับ ต่อเนื่องซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้วางหลักการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

จันทราณี สงวนนาม (2551) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์และ ศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ตลอดจน ความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์ เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ยงยุทธ เกษสาคร (2550) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเป็นผู้นำ พื้นฐานในการเป็นผู้นำ ทางด้านการวางแผน การ ประสานงานการติดต่อสื่อสาร การจัดการ และการดำเนินการ การ มอบหมายงาน การสั่งการ และ การประเมินผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ 2) ด้านเทคนิค คือ ความสามารถในการใช้เครื่องมือ ระเบียบวิธีปฏิบัติหรือเทคนิคต่าง ๆ ของสาขาวิชาเฉพาะ และมีการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ 3) ด้านมนุษยมี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น จูงใจบุคคลอื่นได้ มีความ ขำนาญในการติดต่อประสาน สัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและได้บังคับบัญชาส่งเสริมการ ทำงานร่วมกันเป็นทีม 4) ด้าน ความคิด มีความสามารถในการใช้สมองคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดวาง แผนการล่วงหน้าก่อนที่จะลงมือ ปฏิบัติ โดยเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่าง ๆ และสามารถ คาดคะเนเหตุการณ์ และ ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อหน่วยงานของตนเองได้ 5) ด้านการบริหาร มีความรู้ความชำนาญด้าน การบริหารในหน่วยงานที่ตนเอง รับผิดชอบโดยสามารถทำความเข้าใจกับนโยบาย นำนโยบายและ อำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย มาทำการวางแผนจัดหน่วยงาน จัดบุคลากร สั่งงาน แก้ไขปัญหา ติดตาม ประสานงาน ควบคุม รายงาน และควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

นพพงษ์ บุญจิตรธาตุ (2554) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษาเป็น แนวทางใน การบริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันปฏิบัติงาน โดยใช้ ทรัพยากรและกลวิธีที่เหมาะสม ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

Blanchard (1972) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางกระบวนการใน การปฏิบัติงานร่วมกันของบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งพร้อมด้วยปัจจัย ทางการบริหาร

Campbell, R. F. and other (1976) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษาเป็นงานบริหารสถานศึกษาโดยมีหลักดำเนินการที่สำคัญอยู่ 6 ประการ ได้แก่ 1) การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชน 2) การบริหารงานหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน 4) การบริหารงานบริหารบุคคล 5) การบริหารงานอาคารสถานที่ และ 6) การบริหารงานธุรการและการเงิน

Sergiovanni (1987) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการบริหาร สถานศึกษาเป็นกระบวนการของการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.4 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการตามขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 28-103)

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้อำนาจในการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระและคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมถึงการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

3. การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัวตามเป็นไปตามหลักการของหลักธรรมาภิบาล ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา

มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงก้าวหน้าในวิชาชีพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์การ โดยมีบทบาทหลักในการส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีขอบข่ายงานที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ในงาน 4 ฝ่าย เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาคุณภาพของนักเรียนโดยตรง จึงถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะหาแนวในการพัฒนาให้มีคุณภาพมาก และให้เกิดประสิทธิภาพต่อการทำงานของบุคลากร และส่งผลพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลต่อเด็กนักเรียนยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทางการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนและดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควบคู่กับการส่งเสริม สนับสนุนมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2.3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู

การที่ครูเป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาซึ่งไม่เพียงแต่การถ่ายทอดความรู้ทางด้านวิชาการ ครูยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ถือได้ว่าอาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สังคมให้การยอมรับ จึงจำเป็นต้องมีข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพครูเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของ วิชาชีพครู ไว้ดังนี้

2.3.1 ความหมายของวิชาชีพครู

อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่จะ ประกอบอาชีพนี้ได้ต้องผ่านการศึกษาความรู้ทางด้านวิชาการ และทักษะที่สำคัญเพื่อใช้สำหรับการ ประกอบอาชีพ จนเกิดความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ รวมถึงการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวิชาชีพ อย่างเคร่งครัด จนทำให้อาชีพครูเป็นที่ยอมรับทางสังคม แสดงให้เห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ เหนือกว่าอาชีพทั่วไป นักวิชาการหลายท่านจึงได้ให้ความหมายของวิชาชีพครู ไว้ดังนี้

ถวิล ทองสัมฤทธิ์ (2550) กล่าวว่า วิชาชีพครู หมายถึง วิชาชีพทางด้าน การศึกษาโดย คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นครูจะต้องมี คือ มีความรู้เกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ และ จรรยาบรรณของครู รวมทั้งการสอนแบบต่าง ๆ เทคนิคการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของแต่ละช่วงชั้น จิตวิทยาของเด็กในวัยต่าง ๆ การวัดผล และประเมินผล

อรรถัย ม่วงเพชร (2552) กล่าวว่าวิชาชีพครู หมายถึง วิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการ ยอมรับอย่างเป็นทางการ มีการบริหารแก่สังคม ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณ (2556, หน้า 65) ให้ความหมายของวิชาชีพ หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ หลักทางด้านการเรียน การสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ

สุจิตรา ขวัญเมือง (2564) กล่าวว่า มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพ ทาง การศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความ เชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพ ตอบสังคมได้ว่าการที่กฎหมาย ให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษา และกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพ ที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ

วาทีณี มามุ้ย (2554) กล่าวว่า มาตรฐานวิชาชีพครูหมายถึง วิชาชีพชั้นสูง ซึ่งได้รับ เกียรติ และยอมรับนับถือและเป็นที่ชื่นชมแก่บุคคลทั่วไป การประกอบวิชาชีพครูจึงมีความจำเป็นต่อ สังคม การผลิตเยาวชนและการอบรมดูแล สักสอน ให้ความรู้ ความอบอุ่นและความมั่นใจแก่ศิษย์ มี หน้าที่ในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องใช้ความรับผิดชอบสูง และเป็นวิชาชีพที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ การใช้ทักษะ ปัญญาในการสอนและการถ่ายทอดเป็นประการสำคัญ ครูจึงจำเป็นต้องรู้ วิทยาการที่กว้างขวาง มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

คุรุสภา (ราชกิจจานุเบกษา. 2556) กำหนดว่า “วิชาชีพ” หมายถึง วิชาชีพทางการศึกษา ที่ทำหน้าที่ หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการ รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่

ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ตลอดจน การสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือ ปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัด กระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษาต่างและ กำหนดว่า “มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติ ปฏิบัติตาม ประกอบด้วยมาตรฐาน ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและ มาตรฐานการปฏิบัติตน ฯ

กานนท์ อินทปัญญา (2549) กล่าวว่า มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง หัวใจของการ ปฏิบัติงานและการประกอบวิชาชีพครู ดังนั้นการสร้างคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดและการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูหรือการปฏิรูปครูตาม แนวทางของการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้อง ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานในระดับสูงหรือน้อยก็ไม่ต่ำกว่าที่สังคมหรือผู้รับบริการ คาดหวังดังนั้นการที่ครูปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูและมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง จึงเป็นหลักประกันอย่างหนึ่งที่สามารถสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการศึกษาได้ประการหนึ่ง

จักรพรรดิ วัฒนา (2564) กล่าวว่า มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง ข้อกำหนดที่ เกี่ยวกับ คุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครูซึ่งครูใช้ เป็น เกณฑ์ในการปฏิบัติงานและมาตรฐานวิชาชีพครูมีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การ จัดการ เรียนการสอน และมีความแตกต่างจากลักษณะของการประกอบอาชีพอื่นทั้งนี้มาตรฐาน วิชาชีพครูจะ เป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครู การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาเด็กพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า มาตรฐานวิชาชีพครู จึงทำให้ ผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคมมีความเชื่อมั่นต่อการประกอบวิชาชีพครูว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการ มาตรฐานการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพครูหมายถึง ข้อกำหนดตามเกณฑ์ มาตรฐาน วิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพ ในการประกอบวิชาชีพและครูใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน

2.3.2 ความสำคัญและคุณลักษณะของวิชาชีพครู

อาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงด้านการจัดการศึกษา จึงต้องมีกฎเกณฑ์ระเบียบ และข้อบังคับ มาคอยกำหนดควบคุม เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพยึดถือปฏิบัติและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ อีกทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพครูหรือผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพครูต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และเป็นผู้ที่ยึดถือคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ดังคำกล่าวของนักวิชาการต่อไปนี้

สมชาย ฐานวุฑโฒ (2555) กล่าวว่า ครู เป็นบุคคลผู้ที่มีความสำคัญมากต่อลูกศิษย์ และเป็นผู้ที่มีพระคุณอย่างมากเพราะมีหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์ให้ความเมตตา เปรียบเสมือนเป็นบิดามารดาคนที่ 2 ก็ว่าได้ ครูนั้นเป็นผู้ที่เสียสละและทุ่มเทมาก เพราะเด็กจะสามารถเติบโตเป็น ผู้ใหญ่และเป็นคนดีของสังคมได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับ การอบรมพ่ารัสอนของครูบาอาจารย์ด้วย ถ้าเราเกิด มาแล้วไม่มีครูสอนอะไรเราเลยแล้วเราจะรู้อะไรได้แค่ไหน เราก็คงจะเป็นเหมือนคนป่า ฉะนั้นตัวเราเองกว่าจะมา ได้ขนาดนั้นนั้นก็มาได้เพราะครูและองค์ความรู้ที่ต่อเนื่องสะสมมาเป็นพันเป็นหมื่นเป็นแสนปีนั้น ก็เกิดจากครูบาอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนศิษย์แล้วถ่ายทอดกันไปรุ่นต่อรุ่น ศิษย์รับจาก อาจารย์ก็ไปพัฒนาต่อเพิ่มพูนความรู้แล้วถ่ายทอดต่อไปอีกเรื่อย โลกจึงเจริญมาได้ถึงปัจจุบันนี้ ถ้า ขาดครูโลกเราก็คงจะเป็นบ้านป่าเมืองเถื่อนกันแน่ ๆ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ได้กล่าวว่า บุคคลจะประกอบวิชาชีพครูควรมีความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อเด็กนักเรียนอุทิศตน และเวลาอย่างน้อย 4 ประการ คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนาอาชีพครูเป็นอาชีพชั้นสูงบุคคลที่จะเข้าไปประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้มาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1) มีบริการที่ให้แก่สังคมที่มีลักษณะเจาะจงและจำเป็น
- 2) มีการใช้วิธีการแห่งปัญญาและบริการที่ให้แก่สังคม เป็นบริการทางด้าน
- 3) มีการศึกษาอบรมเป็นระยะเวลายาว
- 4) มีความเป็นอิสระและมีเสรีภาพทางวิชาการในการประกอบอาชีพ
- 5) มีจรรยาบรรณเป็นแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพ
- 6) มีสถาบันวิชาชีพเป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์จรรยาบรรณมาตรฐานของวิชาชีพ

นริศน์ เจริญเดช (2555) ครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้มาตรฐานวิชาชีพครู ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมี คุณลักษณะที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการให้การศึกษาอบรมแก่ศิษย์ในทุก ๆ ด้าน

วิจารณ์ พานิช (2556) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่นั้นการมีจิตวิญญาณของความเป็นครูเพียงอย่างเดียวมันไม่เพียงพอเสียแล้ว ต้องเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูให้มีทักษะสำคัญ 3 ด้านด้วยกัน คือ

1) ด้านความเข้าใจพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียน ครูต้องเข้าใจพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียนและเข้าใจว่าการเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นอย่างไร จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับลูกศิษย์ได้อย่างเหมาะสม

2) ด้านทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้เพื่อทำหน้าที่ครูที่ดีในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ที่ดีที่สุดของครู คือการเรียนรู้จากห้องเรียนของตัวเองครูต้องมีทักษะในการสอนแบบ ใหม่เพื่อให้เด็กมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

- ทักษะการตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดประเด็นปัญหาและหาคิดตั้งปัญหาด้วยตนเองได้
- ทักษะการสอนให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาคำตอบด้วยตนเองโดยลงมือปฏิบัติได้
- ทักษะในการคัดเลือกความรู้ ตามสภาพแวดล้อมที่ทำได้จริง
- ทักษะการสร้างความรู้และการตรวจสอบคุณภาพความรู้
- ทักษะการสอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เพื่อได้ข้อสรุปหรือความคิดรวบยอด
- ทักษะการสอนให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้
- ทักษะในการประเมินผล

3) ด้านความสามารถในการประเมินผลสำเร็จ มีความสามารถในการประเมินผล สำเร็จ โดยดูผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในเด็กแต่ละคน ครูนอกจากถ่ายทอดความรู้ ต้องคิดเสมอว่า การจัดการเรียนรู้ของครูก่อให้เกิดผลลัพธ์อะไรต่อผู้เรียนบ้าง ครูต้องรู้ว่าหากจะทำให้เกิดการเรียนรู้อะไรที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์เช่นนั้นได้ ครูให้เด็กทำอะไรครูก็ต้องรู้ว่าต้องทำอะไร เป็นต้น แล้วครูจะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กมีความก้าวหน้าในเรื่องการเรียนรู้ไปได้ดี เด็กในชั้นเรียนบางคนไปไว บางคนไปช้าครูก็ต้องมาตั้งคำถามอีกว่า คนไหนไปไว คนไหนไปช้าแล้วครูจะอย่างไร การเรียนรู้ที่ดีเด็กทั้งชั้นต้อง เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ถึงแม้ว่าหวัจะช้าก็ตาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนดว่า ความสำคัญของ มาตรฐานวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในหมวด 7 ว่าด้วย ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 “ให้กระทรวง ส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร ทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับการประสาน ให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนา คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและความ เข้มแข็งในการเตรียมบุคลากร ใหม่ และบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง” โดยรัฐพึงจัดสรร งบประมาณและจัดตั้งกองทุนสำหรับ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ และ มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระ ภายใต้การบริหารงานของสภา วิชาชีพในการกำกับของกระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้ง การพัฒนาวิชาชีพครูผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของภาครัฐ และเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายกำหนดโดยการจัดให้มี องค์กรวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาคูและ บุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

สุวิมล พรประภาศักดิ์ (2551) กล่าวว่า ความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น ครู จัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงซึ่งได้รับเกียรติและยอมรับนับถือ และเป็นที่ยอมรับชมแก่บุคคลทั่วไป การประกอบ วิชาชีพครูจึงมีความจำเป็นต่อสังคม การผลิตเยาวชนและการอบรมดูแลสั่งสอน ให้ความรู้ ความอบอุ่นและความมั่นใจแก่ศิษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องใช้ความรู้ รับผิดชอบสูง และเป็นวิชาชีพที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้การใช้ทักษะ ปัญญาในการสอนและการ ถ่ายทอดเป็น ประการสำคัญครูจึงจำเป็นต้องรู้วิทยาการที่กว้างขวาง มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

โชติ แยมแสง (2557) กล่าวว่า เมื่อมาตรฐานวิชาชีพครูมีความสำคัญและเป็น อาชีพชั้นสูง จึงได้มีการกำหนดให้มีหน่วยงานดูแลครูตามพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 7 ให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า "คุรุสภา" มีฐานะเป็นนิติบุคคล ใน กำกับของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มีหน้าที่ต่างๆ และหน้าที่อันหนึ่งซึ่งมีความสำคัญ ต่ออาชีพครู คือกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู และคุรุสภาได้ออกข้อบังคับคุรุสภา พ.ศ.2556 ว่าด้วย มาตรฐาน วิชาชีพ ครู ไว้ 11 มาตรฐาน ได้แก่ 1) ความเป็นครู 2) ปรัชญาการศึกษา 3) ภาษาและวัฒนธรรม 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) หลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 7) การวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) การวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้ 10) การประกันคุณภาพการศึกษาและ 11) คุณธรรมจริยธรรมและ จรรยาบรรณ และใน แต่ละมาตรฐานคุรุสภายังได้ออกประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่องสาระความรู้ สมรรถนะและ ประสพการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และ ศึกษาพิเศษซึ่งในข้อบังคับได้กำหนดสาระความรู้และสมรรถนะไว้ด้วย

ภณทิรา ประทุมโช (2559) กล่าวว่า ความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น เมื่อครูเป็น เช่นไร คุณภาพของผู้เรียนก็จะเป็นเช่นนั้น จึงเห็นว่าการเร่งรัดมาตรฐานวิชาชีพครูให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลนั้น ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน วิชาชีพครูว่ามี ปัญหามาตรฐานในด้านใด และปัญหาใดรุนแรงมากที่สุด การจัดการศึกษาจึงจะนำไป เป็นข้อมูล ประกอบการวางแผนการตัดสินใจในการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูและยังเป็นแนวทางในการวางนโยบายปรับปรุง และพัฒนาครูเพิ่มคุณภาพของครู อันที่จะส่งผลสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาวิชาชีพครูให้มีความมั่นคง มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเป็น ที่ยอมรับและศรัทธาของสังคม ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียน รวมทั้งยัง เป็นการ เตรียมความพร้อมในการรับการประเมินจากทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรอง คุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

สุภาญดา อยู่สังข์และไตรรัตน์ สิทธิกุล (2563) กล่าวว่า มาตรฐานวิชาชีพของครู มี ความสำคัญคือเป็นแนวทางในด้านการกำหนดนโยบาย วางแผน แก้ปัญหาให้ถูกต้องและมีการ

พัฒนาที่ เหมาะสม เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในวิชาชีพครูและการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของ บุคลากร ตลอดจนเลือกสรรบุคคลเข้าปฏิบัติงานใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพครูมีความสำคัญ คือ เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผน แก้ปัญหาและมีการพัฒนาการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนเลือกสรรบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในวิชาชีพครูและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2.3.3 มาตรฐานวิชาชีพครู

ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 หน้า 18-20) โดยนิยามของ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน ดังนี้

1) มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนด เกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่ กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคมอันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

รายละเอียด มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน

1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานความรู้ ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) จิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอนและเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

(4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

(5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

(6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

(1) การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน

(2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

ทั้งนี้รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู

(1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

(2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

(3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

(4) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

(5) พัฒนตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(ข) การจัดการเรียนรู้

(1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(2) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม

(3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

(4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนโดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

(5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

(6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

(ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

(1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

(3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

(4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน ได้แก่

(1) จรรยาบรรณต่อตนเอง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ

(2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

(3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจ แก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

(4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

(5) จรรยาบรรณต่อสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการ อนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

นอกจากนี้ยังได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพครูไว้ ดังนี้

Andrew Barr (2015) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาของประเทศออสเตรเลียให้ความหมายมาตรฐานวิชาชีพครูไว้ว่า การกำหนดความรู้ การปฏิบัติและการมีส่วนร่วมที่จำเป็นสำหรับมืออาชีพที่มีคุณภาพสูง เป็นมาตรฐานที่ตกลงกันในระดับประเทศใช้ เป็นตัวชี้วัดของครูมีคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมการสนับสนุน และการพัฒนาครูตลอดอาชีพให้มีความเชี่ยวชาญและมีการประเมินอย่างเข้มงวดจากหลักฐานสำหรับความสำเร็จ ของครู

พินิจ แสนหวัง (2555) กล่าวว่า มาตรฐานของวิชาชีพครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

นาริรัตน์ เจริญเดช (2555) กล่าวว่า มาตรฐานของวิชาชีพครู หมายถึง ข้อกำหนดซึ่งใช้เป็นหลักเกณฑ์คุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพครู และมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยยึดกฎหมายและให้อำนาจครูสภาเป็นผู้นำในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพ พ.ศ. 2556 บัญญัติว่า มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพ

ทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และ ประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง ข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกครูในเรื่องตัวชี้วัดคุณภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นบรรทัดฐาน ข้อกำหนด หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพครูต้องปฏิบัติที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นมาตรฐานบรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายการจัดการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพ และมีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู

2.4.1 ความหมายมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู

มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้ปฏิบัติตาม เพื่อให้เป็นมาตรฐาน และเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้ปฏิบัติตามเพื่อให้เป็น มาตรฐาน และเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ไว้ ดังนี้

บุญมี สิริ (2562) ให้ความหมายว่า มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูเป็นกรอบ ที่กำหนดลักษณะการทำงานของครูให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทอย่างเหมาะสมทั้งในด้านการ จัดการเรียนรู้ การประพฤติปฏิบัติตน และการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชน

นงเยาว์ แก้วสุวรรณ (2561) ให้ความหมายว่า มาตรฐานดังกล่าวเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพ ของครูในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจวิชาชีพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน ความรู้และคุณธรรม

สุพัตรา ชูชาติ (2563) ให้ความหมายว่า มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงานคือแนว ทางการทำงานที่ครูต้องยึดถือเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และสร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้เรียนได้รู้

สมบัติ อารงค์ (2560) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานครูเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบ และส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

อรพิน วงศ์อุดม (2564) ให้ความหมายว่า มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครู เป็นกรอบแนวทางการทำงานที่กำหนดพฤติกรรมการสอน การพัฒนาผู้เรียนและการมีส่วนร่วมกับ ชุมชน เพื่อให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรีชา พงศ์พันธุ์ (2565) ให้ความหมายว่า มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครู เป็นกระบวนการยกระดับคุณภาพครู โดยเน้นความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การวัดผล และการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

เพ็ญแข มณีโชติ (2562) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานครูคือหลักเกณฑ์ที่ช่วยให้ครูมีแนวทางชัดเจนในการดำเนินการสอน วางแผน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ชาญชัย ศรีบุญเรือง (2566) เห็นว่ามาตรฐานการปฏิบัติงานครูเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูในฐานะผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูที่มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน

พรณี รัตนรักษ์ (2561) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานครูคือแนวทางที่ช่วยให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบ มีหลักการ และสามารถสร้างผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

กมลวรรณ อินทรโชติ (2567) อธิบายว่า มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครู เป็นการกำหนดระดับคุณภาพการทำงานที่ครูควรมี เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายการศึกษา

พิชัย วัฒนกุล (2560) กล่าวเพิ่มเติมว่า มาตรฐานดังกล่าวไม่เพียงแต่กำหนดแนวทางการสอน แต่ยังเน้นความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาตน และความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

วิไลพร เกษตรกุล (2564) ให้ความหมายเชิงรายละเอียด มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูตามมุมมองของ ดร.วิไลพร ถูกอธิบายว่าเป็น “ชุดสมรรถนะเชิงปฏิบัติการ” ที่ผสมทั้งความรู้เชิงวิชาการ (content knowledge) ทักษะการจัดการเรียนรู้ (pedagogical skills) และคุณลักษณะเชิงจริยธรรม (professional dispositions) โดยเน้นว่าสมรรถนะเหล่านี้ต้องสามารถวัดและประเมินผลได้ในระดับการปฏิบัติจริง เช่น การจัดแผนการสอนที่มีหลักฐานการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน การใช้การประเมินเชิงรูปธรรมในการติดตามผล และการแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมต่อผู้เรียนและชุมชน ดังนั้นตามกรอบนี้มาตรฐานจึงไม่ใช่เพียงรายการคุณสมบัติเท่านั้น แต่เป็นกรอบการปฏิบัติที่ต้องเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของผู้เรียน (learning outcomes) อย่างชัดเจน ซึ่งก่อให้เกิดการออกแบบตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน (performance indicators) ที่ชัดและเป็นระบบสำหรับการประเมินและพัฒนาครูในสถานศึกษา

เทอดศักดิ์ นาคประยูร (2562) เน้นว่า มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครู คือ “กรอบการรักษาคุณภาพวิชาชีพ” ที่ทำหน้าที่เป็นมาตรฐานกลางเชื่อมโยงนโยบายการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ และการพัฒนาบุคลากร โดยชี้ให้เห็นว่ามาตรฐานเชิงปฏิบัติต้องครอบคลุมทั้ง 3 มิติหลัก คือ (1) การจัดการเรียนการสอน (instructional practice) (2) การประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณ (professional ethics) และ (3) การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder)

engagement) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก การตีความเช่นนี้ทำให้มาตรฐานกลายเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่ใช้ได้ทั้งระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ และระดับชาติ เพื่อกำกับและยกระดับคุณภาพการสอนอย่างต่อเนื่อง

นันทิณี วัฒนา (2563) ให้นิยามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในเชิงกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ว่าเป็น “มาตรฐานเชิงกระบวนการ” (process-oriented standard) ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการออกแบบการเรียนรู้ (instructional design), การจัดการชั้นเรียนเชิงโต้ตอบ (interactive classroom management) และการใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการสอน (data-informed instruction) ในกรอบนี้ ครูต้องแสดงให้เห็นการใช้ข้อคิดเห็นเชิงประจักษ์ (evidence-based practice) เช่น การใช้ผลการประเมินก่อน-หลัง (pre-post) การทำ action research ในชั้นเรียน และการสะท้อนตนเองที่มีหลักฐาน ซึ่งเป็นแนวทางที่เชื่อมการปฏิบัติของครูกับการวิจัยและพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นรูปธรรม

สุริยา กาญจนนันท์ (2561) เน้นมุมมองเชิงระบบ (systems perspective) ว่ามาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูต้องถูกออกแบบให้ “สามารถปฏิสัมพันธ์กับบริบทของสถานศึกษา” ได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ มาตรฐานต้องยืดหยุ่นพอที่จะประยุกต์ใช้กับบริบทหลากหลาย เช่น โรงเรียนขนาดเล็กในชนบท โรงเรียนในเมืองใหญ่ หรือโรงเรียนในพื้นที่ชายขอบ แต่ยังคงรักษาหลักการพื้นฐานร่วมกันได้ (core principles) เช่น คุณธรรม ความสามารถในการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นมาตรฐานตามแนวคิดนี้จึงมีสองระดับคือ ระดับแกนกลางที่เป็นบังคับ และระดับบริบทที่ปรับได้ ทำให้การประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติมีความเป็นไปได้และเกิดผลจริงในสถานศึกษาแต่ละแห่ง

เสาวนีย์ มณีรัตน์ (2561) ให้ความหมายมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในเชิงการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable professional development) โดยมองมาตรฐานเป็นทั้งเป้าหมายและกลไกการพัฒนา คือเป้าหมายเพื่อกำหนดระดับความสามารถที่ต้องการของครู และกลไกเพื่อสนับสนุนการบรรลุมาตรฐานนั้นผ่านการอบรม ติดตาม ประเมินและให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง แนวคิดนี้เน้นการเชื่อมโยงการพัฒนาครูเข้ากับการพัฒนาสถานศึกษา เช่น การสร้างวงจรการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงาน (learning cycles) ภายในโรงเรียนที่ช่วยให้ครูแลกเปลี่ยนและสะท้อนการปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้การยกระดับมาตรฐานเป็นไปอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับผลลัพธ์ผู้เรียน

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู หมายถึง แนวทางข้อกำหนดหรือข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างสมาชิกครูเกี่ยวกับการคุณลักษณะ พฤติกรรม และการพัฒนาที่ตนปฏิบัติ ซึ่งกำหนดให้ผู้ ประกอบวิชาชีพครูจะต้องพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะและสามารถปฏิบัติงานเกิดความชำนาญและเชี่ยวชาญเพียงพอต่อการประกอบวิชาชีพครูเพื่อให้สามารถ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนหรือการจัด

การศึกษาได้โดยมีมาตรฐาน จำนวน 3 ด้าน ดังนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

2.4.2 องค์ประกอบมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู

กานนท์ อินทปัญญา (2549) กล่าวว่า ครูสภาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรม จรรยาบรรณและ มุ่งมั่น พัฒนา แต่เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรมยากแก่การปฏิบัติและการประเมินในปี พ.ศ. 2537 ครูสภาจึงได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเกณฑ์เดิม 4 ด้าน เป็นเกณฑ์ มาตรฐาน วิชาชีพครูจำนวน 11 มาตรฐาน ดังนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผล ถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ต่อมา วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของ ครูสภา พ.ศ. 2537 เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในความเป็นครู ต่อมา ในปี พ.ศ. 2544 ได้กำหนดมาตรฐานที่ 12 เป็นมาตรฐานเพิ่มเติมโดยความเห็นชอบของจาก คณะกรรมการอำนวยการครูสภา เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย 12 ด้าน เป็น ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพ ครู และครูใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นหลักประกันได้ว่าผู้เรียนจะได้รับประโยชน์สูงสุดจาก การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการสอน มาตรฐานวิชาชีพครูจึงทำให้ผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคมมีความ เชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพครูว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการตามมาตรฐานการเรียนการสอนอย่างมี มาตรฐานและคุณภาพ ดังนั้นถ้าครูปฏิบัติงานดีการจัดการเรียนการสอนก็จะดีมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการครูสภา (2558) กำหนดว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็น ข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัด การศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ที่ได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพจะต้องปฏิบัติตนให้ดำเนินตามเกณฑ์ทั้ง 12 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐาน ที่ 1

การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการหมายถึง การศึกษา ค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนาและการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงาน หรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรู้และหวั่น ตีต่อผู้เรียน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียน การสอนและกิจกรรม อื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก มาตรฐานที่ 3 การ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียน เกิด การเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการโดยวิเคราะห์ วินิจฉัย ปัญหา ความ ต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิมรวมทั้งการส่งเสริม พัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบมาตรฐานที่ 4 การพัฒนา แผนการสอน หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอนบันทึกการสอนหรือเตรียมการ สอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของ การเรียนรู้มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของ การเรียนรู้มาตรฐานที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของ บุคคลด้วยการ ปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็น บุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไปมาตรฐานที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัยและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องมาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างหมายถึง การ แสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กริยา วาจา และ จริยธรรมที่ เหมาะสมกับความเป็น ครูอย่างสม่ำเสมอที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็น แบบอย่างมาตรฐาน ที่ 9 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา หมายถึง การตระหนักถึง ความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของ เพื่อนร่วมงานด้วย ความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการ กระทำนั้น มาตรฐานที่ 10 การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชน หมายถึง การตระหนักถึง ความสำคัญรับฟัง ความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของ บุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา งาน ของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วย ความ เต็มใจ มาตรฐานที่ 11 การแสวงหาและใช้ข้อมูล หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และ รวบรวม ข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับ วิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน

และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสมมาตรฐานที่ 12 การสร้างโอกาสให้ผู้เรียน หมายถึง การสร้างกิจกรรม การเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียน และการจัด กิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร

ไพฑูรย์ สินลาร์ตน (2560) พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม ซึ่งประกอบด้วย วิชาชีพครู วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา วิชาชีพผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น (ศึกษานิเทศก์) และได้กำหนดในมาตรา 9 (1) ให้คุรุสภามีหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพโดยจัดทำเป็นข้อบังคับ

(ราชกิจจานุเบกษา 2548) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการ ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนในทุกสถานการณ์

ต่อมาคุรุสภาต้องการแยกมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพออกเป็น ข้อบังคับ 2 ฉบับ คือ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และ ข้อบังคับคุรุสภาว่า ด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา 2556,69)

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนในทุกสถานการณ์

ต่อมาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ ครุสภาจึง ออกข้อบังคับครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งได้ให้ความหมายของ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน ไว้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 2562,18-20)

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบ วิชาชีพได้”

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้น อย่างต่อเนื่อง”

“มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องการประกอบ วิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ”

ดังนั้นในการปฏิบัติงานของครู จึงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือ การแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางานที่ครูต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตาม วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาจึงสอดคล้องกับ หมวดที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ครู

- 1.1 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- 1.2 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง
- 1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล
- 1.4 สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- 1.5 พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดการเรียนรู้

- 2.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2.2 บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกร
- 2.3 ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ
- 2.4 จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน
- 2.5 วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

- 3.1 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- 3.3 ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3.4 ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบมาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ได้แก่มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การจัดการเรียนรู้ ได้แก่วัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกร ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ได้แก่วางมือร่วมกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชนและสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรมและส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในรายละเอียดของมาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครูดังต่อไปนี้

1) การปฏิบัติหน้าที่ครู

การปฏิบัติหน้าที่ครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู มีองค์ประกอบย่อย อยู่ 5 ด้านซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู ไว้ดังนี้

สมพงษ์ จิตระดับ (2562) อธิบายว่า “จิตวิญญาณความเป็นครู” คือพลังภายในที่ผลักดันให้ครูมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ครูที่มีจิตวิญญาณนี้จะมีความรัก ความศรัทธา และความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน มองเห็นคุณค่าในความแตกต่างของแต่ละคนและทุ่มเทอย่างจริงจังในการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียม ซึ่งถือเป็นหัวใจของมาตรฐานการปฏิบัติงานครู

ศิริพร พรหมคำ (2564) ให้ความหมายว่า ความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง การทำหน้าที่อย่างมีอุดมการณ์และความรักในศิษย์ ครูจะไม่จำกัดหน้าที่เพียงการสอน แต่ต้องเป็นผู้จุดประกายและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ มีคุณธรรม

และเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม การมุ่งมั่นนี้ต้องอาศัยความเข้าใจผู้เรียนอย่างลึกซึ้งและความเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

ประสิทธิ์ เหมะรุลิน (2561) เห็นว่ามาตรฐานด้านการปฏิบัติงานในเรื่องนี้คือ “การแสดงออกซึ่งความเป็นครูโดยแท้” ผ่านการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม จิตวิญญาณความเป็นครูจึงหมายถึงการทำงานด้วยความเข้าใจศิษย์ การเอื้ออาทร และการยึดมั่นในหน้าที่ของครูที่ไม่ใช่เพียงอาชีพ แต่เป็นภารกิจทางจิตใจที่มีคุณค่า ครูต้องยึดมั่นในความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงได้

กาญจนา บุญธรรม (2563) อธิบายว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของผู้สอน ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างความรู้ ความรัก และความเข้าใจในศิษย์ ครูที่มีจิตวิญญาณจะไม่มองผู้เรียนเป็นเพียงผู้รับความรู้ แต่จะมองเป็น “มนุษย์ที่มีคุณค่า” และใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้เต็มที่

ชาญชัย พานทอง (2565) ให้ความเห็นว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูเป็นมาตรฐานที่สะท้อนถึง “หัวใจของครูมืออาชีพ” คือการทำงานด้วยความเสียสละและจิตสาธารณะ ครูต้องเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเติบโตได้ และต้องทำหน้าที่ทั้งผู้ให้ความรู้ที่ปรึกษา และผู้นำทางจิตใจ ครูจึงควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีและเป็นแรงบันดาลใจให้ศิษย์มีความมุ่งมั่นเช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง การที่ครูมีความรัก ศรัทธา และอุทิศตนต่อวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ครูมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของผู้เรียน เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล และตั้งใจพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุศักยภาพสูงสุดทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และจิตใจ ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูจะทำหน้าที่ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่ และใช้หัวใจแห่งความเป็นมนุษย์ในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่ดีและเป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ การมุ่งมั่นดังกล่าวจึงสะท้อนถึงอุดมการณ์ทางวิชาชีพ ที่ครูยึดมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเป็นคนดี มีปัญญา และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม

2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความเป็นพลเมืองไว้ดังนี้

สมพร นิลรัตน์ (2561) อธิบายว่า การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครู หมายถึง การแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจ ที่สะท้อนถึงคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความเสียสละและความ

รับผิดชอบ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเป็นครูมืออาชีพที่ผู้เรียนสามารถยึดถือเป็นแบบอย่างในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ณรงค์ ศรีบุญเรือง (2562) เห็นว่าครูควรมีจริยธรรมทางวิชาชีพ ยึดมั่นในความถูกต้องและความยุติธรรม ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทในการสร้างคนดีและพลเมืองดีให้แก่ประเทศชาติ

พรทิพย์ วัฒนพานิช (2563) กล่าวว่าครูที่เป็นแบบอย่างที่ดีต้องเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนด้วยความมีวินัย เคารพกฎหมาย และดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนซึมซับคุณค่าความดีงาม และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

สมศักดิ์ วงศ์สวัสดิ์ (2564) เน้นว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูไม่ใช่เพียงด้านพฤติกรรมเท่านั้น แต่รวมถึงทัศนคติและค่านิยมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การมีจิตสาธารณะ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อส่วนรวม อันเป็นรากฐานของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ชุดิมา ชัยปัญญา (2565) อธิบายว่า ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของครู หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนในฐานะพลเมืองที่ดีตลอดจนเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้สิทธิเสรีภาพอย่างถูกต้องตามกฎหมายและจริยธรรม

สรุปได้ว่า การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง หมายถึง การที่ครูดำรงตนด้วยความซื่อสัตย์ มีวินัย ยึดมั่นในความดีงาม และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ครูต้องเป็นต้นแบบทั้งทางความคิดและการกระทำ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดีให้แก่ผู้เรียน การเป็นแบบอย่างเช่นนี้จึงเป็นหัวใจของวิชาชีพครูที่นำไปสู่การสร้างคนดี มีคุณภาพ และมีจิตสำนึกต่อสังคมอย่างยั่งยืน

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละบุคคล ไว้ดังนี้

กาญจนา สุนทรศรี (2561) อธิบายว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คำนึงถึงศักยภาพ ความสนใจ และความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามความสามารถของตนเอง โดยครูต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ

สุพัตรา จันทรา (2562) เห็นว่า การเอาใจใส่ผู้เรียน คือการที่ครูให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่ละเลยผู้ที่มีความสามารถต่างกัน ครูควรสังเกต พุดคุย และให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจในการเรียนรู้

นฤมล แสงทอง (2563) กล่าวว่า การยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ครูต้องตระหนักว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถ สภาพแวดล้อม

และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การยอมรับดังกล่าวน่าจะทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ประกา เกษทอง (2564) เสนอว่า ครูผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่แท้จริงต้องมีจิตเมตตา มีความอดทน และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อรองรับรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

จิราภรณ์ วิริยะ (2565) กล่าวว่าครูควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและปลอดภัยทางอารมณ์ เพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็น และเรียนรู้จากความผิดพลาด โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและให้กำลังใจอยู่เสมอ

สมศรี พรหมนุช (2566) อธิบายว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องอาศัยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามจังหวะและสไตล์ของตนเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนมากที่สุด

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล หมายถึง การที่ครูให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักยภาพ ความถนัด และพื้นฐานที่แตกต่างกัน ครูต้องเป็นผู้เอาใจใส่ สนับสนุน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ การยอมรับความแตกต่างไม่เพียงช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แต่ยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีความเป็นธรรมทางการศึกษา

4. สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรมไว้ดังนี้

สมพร พิทักษ์ธรรม (2561) อธิบายว่า การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้เทคนิคและวิธีการกระตุ้นภายในจิตใจของผู้เรียน ให้เกิดความอยากเรียนรู้ มีความพยายาม และกล้าคิด กล้าทำ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าและเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้

นฤมล แสงรุ่ง (2562) เห็นว่า ครูที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ ต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติบวกต่อการเรียนรู้ แสดงความกระตือรือร้น และเป็นแบบอย่างของการแสวงหาความรู้ ครูจึงควรแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่ในห้องเรียน แต่เป็นกระบวนการที่ดำเนินต่อไปตลอดชีวิต

ธัญญา จันทรเพ็ญ (2563) กล่าวว่าครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็น “ผู้ใฝ่รู้” โดยใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจจากภายใน และกลายเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

วิภา มณีรัตน์ (2564) อธิบายว่า ครูที่ดีต้องไม่เพียงแต่ถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องเป็น “ผู้นำทางความคิด” ที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนกล้าคิดนอกกรอบและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นผู้สร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์สังคมในศตวรรษที่ 21

กนกพร อุดมคุณ (2565) ชี้ให้เห็นว่าการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลอง คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและโค้ช (Coach) มากกว่าการเป็นผู้บอกความรู้

ชลิตา จันทร์ไพศาล (2566) กล่าวเสริมว่า การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรม ต้องมาพร้อมกับการปลูกฝังทักษะความคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม หมายถึง กระบวนการที่ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูต้องเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้ มีทักษะในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ทดลอง และสร้างสิ่งใหม่ การสร้างแรงบันดาลใจจึงไม่เพียงทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนา “ผู้เรียนให้เป็นนักคิด นักนวัตกรรม” ที่พร้อมปรับตัวและสร้างคุณค่าให้แก่สังคมในอนาคต

5. พัฒนาดตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาดตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไว้ดังนี้

วิไลวรรณ อินทรสุข (2560) อธิบายว่า การพัฒนาดตนเองของครู หมายถึง กระบวนการที่ครูแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ และการทำงานในวิชาชีพ โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สมหมาย บุญยั้ง (2561) เห็นว่า ครูที่มีความรอบรู้และทันสมัยต้องเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปรับใช้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

ชาติรี เกษทอง (2562) กล่าวว่า การพัฒนาดตนเองของครูควรมุ่งไปที่การเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพ เช่น ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดเชิงนวัตกรรม และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อให้ครูสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อัจฉรา วัฒนพงษ์ (2563) ชี้ให้เห็นว่า ครูควรพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการสร้างสื่อที่เหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและร่วมสมัย

สุรพล สุนทรศักดิ์ (2564) อธิบายว่าครูต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้รอบด้านและสามารถปรับตัวได้อย่างยืดหยุ่น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแม้บริบทจะเปลี่ยนไป

จารุวรรณ ชัยวัฒน์ (2565) เน้นว่า การพัฒนาครูให้ทันสมัยควรเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง การอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ

ปิยะดา ทองเนตร (2566) กล่าวว่าครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบของการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในสังคมโลกยุคใหม่

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ครูแสวงหาความรู้ใหม่และปรับปรุงศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ครูที่พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอจะมีความรอบรู้ทั้งด้านเนื้อหาวิชา เทคโนโลยี และแนวโน้มทางการศึกษาใหม่ ๆ อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ดังกล่าวในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสังคมในแต่ละยุคสมัย การพัฒนาตนเองจึงเป็นทั้งหน้าที่และอุดมการณ์ของครู ที่นำไปสู่ความเป็นมืออาชีพและการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ครู ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ครู หมายถึง การดำเนินงานของครูตามบทบาทและความรับผิดชอบในวิชาชีพการศึกษา โดยยึดมั่นในจิตวิญญาณความเป็นครู มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และทักษะชีวิต ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจัดการเรียนรู้ที่เอาใจใส่และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ควบคู่กับการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2) การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู มีองค์ประกอบย่อยอยู่ 6 ด้านซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้มี
นักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้
สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ สุขสวัสดิ์ (2560) อธิบายว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ
ของครูที่ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม เพื่อจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและ
สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ครูจึงควรมีส่วนร่วมในการออกแบบ ปรับปรุง และประเมินหลักสูตรอย่าง
ต่อเนื่อง

กมลวรรณ วัฒนธรรม (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ครูต้องมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับเป้าหมายของ
หลักสูตร และใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา
ของผู้เรียน

พิสมัย แสงอรุณ (2562) ชี้ให้เห็นว่าการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ
ของการเรียนการสอน ครูควรเลือกและผลิตสื่อที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้ง
ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและมีส่วนร่วมมากขึ้น

วิรัช ปัญญาธรรม (2563) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรใช้วิธีการที่
หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เพื่อสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนอย่าง
แท้จริง ครูต้องใช้ข้อมูลจากการประเมินมาปรับปรุงการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

นฤมล เกษมสุข (2564) เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ควรเชื่อมโยงกัน
อย่างเป็นระบบ โดยมีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบูรณาการความรู้
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษา

ปรีชา มั่นสการ (2565) กล่าวว่าครูยุคใหม่ต้องเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น
และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามี
บทบาทในการพัฒนาเนื้อหาและเครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลาย

จิตติมา วรรณศรี (2566) อธิบายเพิ่มเติมว่าการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่มี
คุณภาพ ต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนวิชาชีพครู การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการใช้ผล
การประเมินมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทางวิชาชีพของครูที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและ
ต่อเนื่อง ครูต้องมีบทบาททั้งในด้านการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของ
ผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์
ตลอดจนการวัดและประเมินผลที่สะท้อนความสามารถจริงของผู้เรียน การดำเนินงานเหล่านี้ช่วย

ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและพัฒนาเต็มศักยภาพ ขณะเดียวกันยังสะท้อนถึงความ เป็นมืออาชีพของครูที่มุ่งมั่นในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคใหม่

2. บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับ การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี ปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม ไว้ดังนี้

จิตรา เกษมสุข (2561) กล่าวว่า การบูรณาการความรู้คือกระบวนการนำความรู้จาก ศาสตร์ต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ ครูควรใช้ศาสตร์การสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาและผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคิด อย่างมีระบบและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

สุวิมล แก้วประเสริฐ (2562) อธิบายว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการต้อง อาศัยความเข้าใจในหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และแนวคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivism) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้และพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลาย

ปัญญา นามสุข (2563) เสนอว่า ครูควรมีสมรรถนะในการบูรณาการศาสตร์การสอน ร่วมกับองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นการคิดสร้างสรรค์ของ ผู้เรียน และพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรมได้ด้วยตนเอง

กาญจนา ภู่วิทยา (2564) ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาผู้เรียนให้มี “ปัญญา รู้คิด” หมายถึงการ ฝึกให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ วิเคราะห์เหตุผล และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ ครูจึงต้อง ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดเชิงระบบ (System Thinking) และการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning)

วราภรณ์ ธรรมกุล (2565) กล่าวว่า การบูรณาการความรู้กับศาสตร์การสอนควรเชื่อมโยง กับชีวิตจริงของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็น “นวัตกรรมทางความคิด” ที่สามารถสร้างแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา และมีความยืดหยุ่นทางปัญญาในการรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนในอนาคต

นิรันดร์ รตนพงษ์ (2566) ระบุว่าครูต้องเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” มากกว่าผู้ถ่ายทอด สาร โดยใช้องค์ความรู้ในการออกแบบการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่ผสมผสานระหว่างเนื้อหา เทคโนโลยี และวิธีการสอน (TPACK) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง

สุภาพร พัฒนศิลป์ (2567) เห็นว่าครูผู้มีความเป็นมืออาชีพต้องสามารถบูรณาการความรู้ หลากหลายแขนงทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ และสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน เพื่อออกแบบการ เรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดและผู้สร้างนวัตกรรมในอนาคตได้

สรุปได้ว่า การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานองค์ความรู้จากหลายสาขาเข้ากับหลักจิตวิทยาและ ศาสตร์การสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบ และ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ได้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องมีบทบาทเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทฤษฎี กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ลงมือคิด ลงมือทำ และสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วย ตนเอง การบูรณาการในลักษณะนี้ไม่เพียงพัฒนาปัญญาของผู้เรียน แต่ยังหล่อหลอมทักษะ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21

3. คุณ ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการ คุณเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ไว้ดังนี้

พรพิมล สุนทรเจริญ (2560) กล่าวว่า การดูแลและช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึงการที่ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อจัดกิจกรรมและแนวทางการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน

จรัสศรี ศรีพงษ์ (2561) อธิบายว่าการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลควรอาศัยข้อมูลจากการ วิเคราะห์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา การสังเกต และการประเมินผลการ เรียนรู้ เพื่อวางแผนช่วยเหลือและติดตามผลได้อย่างต่อเนื่อง

สมจิตต์ พรหมสุวรรณ (2562) เสนอว่า การดูแลผู้เรียนต้องครอบคลุมทั้งด้านการเรียนรู้ และชีวิตความเป็นอยู่ ครูควรเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือทางด้านอารมณ์ เพื่อ เสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน

วิชญา ภูมิวัฒน์ (2563) กล่าวว่า การพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลหมายถึงการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ถึงศักยภาพ สูงสุด ซึ่งเป็นพื้นฐานของแนวคิด “Education for All”

กาญจนา รตนไชย (2564) ชี้ให้เห็นว่าครูต้องสามารถรวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรม การ เรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์และรายงานผลอย่างมีระบบเพื่อให้ การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและตรวจสอบได้

ปิยธิดา แสงใส (2565) อธิบายว่า การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบควร ประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยครูต้องใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จากการประเมิน ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เพื่อสะท้อนผลการพัฒนาอย่างรอบด้าน

นฤมล นาคะพงษ์ (2566) กล่าวว่า การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลควรอยู่บนฐานของ “การเรียนรู้แบบมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach)” ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง และครูทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ (Facilitator)

สุนิสา ภูวัฒน์ (2567) เสริมว่า การพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลและการรายงานผลเชิงระบบเป็นกระบวนการที่ช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ครูควรใช้ข้อมูลเชิงประเมิณเป็นฐานในการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน และใช้ผลการรายงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ หมายถึง การที่ครูตระหนักในความแตกต่างระหว่างบุคคล และมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และอารมณ์ โดยครูต้องมีบทบาทในการวิเคราะห์ วางแผน ช่วยเหลือ และติดตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสามารถรายงานผลการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ การปฏิบัติงานในลักษณะนี้สะท้อนถึงความเป็นครูมืออาชีพที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เชิงลึก และส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตเต็มศักยภาพของตนเองทั้งในเชิงวิชาการและการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

4. จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ไว้ดังนี้

ศิริพร สุนทรภักดี (2560) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจและความสุขของผู้เรียน ครูควรออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือ ความมั่นใจ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

มณีนรัตน์ วิริยะกิจ (2561) อธิบายว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วมและเกิดความสุขในการเรียน โดยครูควรคำนึงถึงความแตกต่างทางความสนใจ ความสามารถ และพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

สมศรี พิพัฒนากุล (2562) เสนอว่าการสร้างบรรยากาศเชิงบวกในห้องเรียนเป็นการส่งเสริมสุขภาวะทางอารมณ์ของผู้เรียน ครูควรใช้คำพูดที่สร้างกำลังใจ ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย และลดความกดดันจากการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและกล้าแสดงออก

วารุณี ทองบุญยัง (2563) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรผสมผสานกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะทางกาย จิตใจ และสังคม เช่น เกมการศึกษา การเรียนรู้นอกห้องเรียน และการทำงานกลุ่ม เพื่อสร้างความสุข ความสัมพันธ์ และทักษะชีวิตให้ผู้เรียน

พรณี สกุลวงศ์ (2564) อธิบายว่า บรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีต้องเกิดจากความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างครูกับผู้เรียน ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

นิตยา มณีรักษ์ (2565) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสุขภาวะของผู้เรียน หมายถึงการเรียนรู้ที่ไม่เพียงเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังคำนึงถึงความสุข ความผ่อนคลาย และสมดุลของชีวิตผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับแนวคิด “สุขภาวะองค์รวม (Holistic Well-being)”

กัญญารัตน์ พงษ์ศรี (2566) กล่าวว่าครูต้องเป็นผู้ออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างความสุขทางใจให้ผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Learning) และกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขและแรงบันดาลใจในการเรียนรู้

มนัสชนก ธรรมปิติ (2567) เสริมว่า การตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียนเป็นหน้าที่สำคัญของครูมืออาชีพ ครูต้องคำนึงถึงภาวะทางอารมณ์ จิตใจ และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทั้งความสุขและพัฒนาการที่สมดุล

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสุขของผู้เรียน หมายถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสุขภาวะองค์รวมของผู้เรียน ครูต้องมีบทบาทในการออกแบบกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจ ความผูกพัน และความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่อบอุ่น เป็นมิตร และส่งเสริมความปลอดภัยทางอารมณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ การเรียนรู้เช่นนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพลังบวกในการพัฒนา ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ และสังคม ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเรียนรู้้อย่างยั่งยืนในศตวรรษที่ 21

5. วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน ไว้ดังนี้

พรณี ศรีอุดม (2561) อธิบายว่า “การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้” เป็นภารกิจสำคัญของครูมืออาชีพที่ช่วยให้เข้าใจปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถนำผลวิจัยไปปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

สมชาย ธรรมสุนทร (2562) เห็นว่าครูยุคใหม่ควรมีทักษะในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น ชุดกิจกรรม บทเรียนออนไลน์ หรือเครื่องมือการสอนที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจของการเรียนการสอน

กาญจนา มณีสุข (2563) กล่าวว่าการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกัน โดยงานวิจัยช่วยให้ครูเข้าใจบริบทการเรียนรู้ ขณะที่นวัตกรรมช่วยสร้างสรรค์แนวทางใหม่ในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วารุณี รัตนกุล (2564) อธิบายว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น e-Learning, Learning Management System (LMS), และสื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media) ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจและพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้เรียน

นฤมล แสงสว่าง (2565) ชี้ว่า ครูผู้ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพควรตระหนักถึงการออกแบบกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน ไม่ใช่เพียงเพื่อความสะดวกในการสอนเท่านั้น

จิตติพร วิทยากร (2566) ระบุว่า การวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครูที่ยั่งยืน เพราะช่วยให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และต่อยอดความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

รัชนิกร วัฒนากิจ (2567) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลควรอยู่บนพื้นฐานของการออกแบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Learning Design) ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ และสะท้อนคิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง

มงคล จิตรพัฒนา (2567) เสริมว่า การวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นสามองค์ประกอบที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ครูที่มีสมรรถนะทั้งสามด้านนี้จะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลและสังคมฐานความรู้ในศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า การวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นกระบวนการสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน ครูควรมีสมรรถนะในการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์บริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึก การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง แนวคิดดังกล่าวสะท้อนว่าครูในศตวรรษที่ 21 ต้องไม่เพียงเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องเป็น “ผู้ออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้” ที่ผสมผสานการวิจัยกับเทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถทางวิชาการและสมรรถนะชีวิตอย่างรอบด้าน

6. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพได้มี นักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ ไว้ดังนี้

พรทิพย์ วัฒนกุล (2560) อธิบายว่า การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ของครูเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพช่วยสร้างแนวทางการสอนที่ตอบสนองผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

ณัฐกานต์ พิพัฒน์กิจ (2561) เห็นว่าครูที่มีจิตวิญญาณของความร่วมมือจะเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเคารพในความแตกต่าง และร่วมกันแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

เกศรินทร์ ศิริวัฒน์ (2562) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ เช่น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงของเพื่อนร่วมงาน และสามารถนำไปใช้พัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิโรจน์ อินทรสมบัติ (2563) ชี้ว่า “การทำงานเป็นทีม” เป็นทักษะจำเป็นของครูยุคใหม่ เพราะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทีมช่วยให้เกิดนวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ และสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร

ศิริพร ศรีสมบูรณ์ (2564) กล่าวว่าครูควรมีทักษะการสื่อสารเชิงบวกและการสร้างสัมพันธภาพในการทำงาน เพื่อให้สามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อัญชลี สายเพชร (2565) เห็นว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ เช่น การอบรม การสัมมนา หรือการวิจัยร่วมกัน ช่วยส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทักษะใหม่ ๆ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้รวดเร็วขึ้น

ปรีชา จันทรานนท์ (2566) เสริมว่าครูควรมีบทบาททั้งผู้ร่วมเรียนรู้และผู้นำทางวิชาชีพ โดยการร่วมมือกับเพื่อนครูและผู้บริหารในการพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

ธนพร วงศ์เจริญ (2567) กล่าวเพิ่มเติมว่าการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ จำเป็นต้องอาศัยทักษะทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) และความสามารถในการบริหารความขัดแย้ง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการพัฒนาวิชาชีพครูในระยะยาว

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ เป็นสมรรถนะสำคัญของครูยุคใหม่ที่มุ่งสร้างการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร ครูที่มีความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์จะสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไม่เพียงช่วยให้ครูพัฒนาตนเอง แต่ยังส่งเสริมการเติบโตของเครือข่ายวิชาชีพ และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม แนวคิดเหล่านี้สะท้อนว่าครูมืออาชีพต้องเป็น “ผู้ร่วมสร้าง” และ “ผู้ร่วมพัฒนา” ที่พร้อมเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างต่อเนื่องภายใต้จิตวิญญาณของความร่วมมือและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ครูออกแบบและดำเนินการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บูรณาการเนื้อหา วิธีการ สื่อ เทคโนโลยี และการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะการคิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเรียนรู้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู มีองค์ประกอบย่อยอยู่ 4 ด้านซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้มี นักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและ แก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไว้ดังนี้

สมพร ศรีวัฒน์ (2560) อธิบายว่าการร่วมมือกับผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครู เข้าใจบริบททางครอบครัวของผู้เรียน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหา พฤติกรรมผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและตรงจุด

พิมพ์ชนก อินทรชัย (2561) เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และประพฤติตนดี เนื่องจากผู้ปกครองมีบทบาทเป็น แบบอย่างและผู้สนับสนุนการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของบุตรหลาน

ศุภชัย มหาวงศ์ (2562) ชี้ให้เห็นว่าครูควรมีการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การช่วยเหลือผู้เรียน เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผล

จารุวรรณ วัฒนธรรม (2563) กล่าวว่าความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็น ความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วน (Partnership) ที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพึง ประสงค์ ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

สุนีย์ จิตรสมบัติ (2564) เสริมว่าครูต้องมีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล และมีเจตคติ ที่ดีต่อผู้ปกครอง เพื่อสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการดูแลและพัฒนาผู้เรียน

ธันวา สายชล (2565) อธิบายว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ประชุมผู้ปกครอง การแนะแนว หรือกิจกรรมพัฒนาเด็ก เป็นช่องทางสำคัญในการสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ปัทมวรรณ คำบุญมี (2566) เห็นว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูและ ผู้ปกครองช่วยให้สามารถแก้ปัญหาผู้เรียนที่ซับซ้อนได้อย่างรอบด้าน และช่วยส่งเสริมให้เกิดการ เรียนรู้เชิงบวกทั้งในและนอกห้องเรียน

สุพรรณิ จันทรา (2567) กล่าวว่า ครูควรใช้ข้อมูลจากผู้ปกครองเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคลอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างพลังร่วมระหว่างบ้านและโรงเรียน ครูต้องมีความเข้าใจผู้ปกครอง มีทักษะการสื่อสาร และสามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกมิติ ความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อศักยภาพและบริบทของผู้เรียนอย่างเหมาะสม นำไปสู่การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ มีวินัย และมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาที่มีคุณภาพและยั่งยืน

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ไว้ดังนี้

ทิพวรรณ สุวรรณศรี (2560) อธิบายว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมทางการศึกษาที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยทรัพยากร บุคลากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมาสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

นภัสสร เจริญสุข (2561) เห็นว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน เพราะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เกื้อหนุนต่อการเติบโตของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม

ปรีชา มงคลชัย (2562) กล่าวว่าครูควรเป็นผู้นำในการเชื่อมโยงเครือข่ายทางสังคมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนับสนุนทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

วิภาวดี นาคะพงศ์ (2563) ระบุว่ากรณีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อบริบทท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น เพราะชุมชนมีข้อมูลและประสบการณ์ตรงที่สามารถนำมาบูรณาการกับการเรียนการสอน

สมชาติ พิษณานันท์ (2564) ชี้ว่าความร่วมมือกับชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคม เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และได้ฝึกการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์

ภัทรานิษฐ์ กาญจนบุตร (2565) เสริมว่าครูควรมีบทบาทเป็นผู้ประสานสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายกับองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งด้านทรัพยากร และองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

อารีย์ วัฒนะ (2566) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครองและชุมชนไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ แต่ยังช่วยสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในระยะยาว ทำให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง

มานะ ศรีธรรม (2567) อธิบายเพิ่มเติมว่า ครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารและการมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง

สรุปได้ว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ครูมีบทบาทเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสนับสนุนทรัพยากร และการแก้ปัญหาทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เครือข่ายความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนได้รับโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีจิตสำนึกสาธารณะ และพัฒนาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม โดยอาศัยพลังร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

นงนุช ศิริวงศ์ (2560) กล่าวว่า การศึกษาบริบทของชุมชนเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพราะชุมชนคือแหล่งเรียนรู้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของผู้เรียน ซึ่งครูต้องเข้าใจเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ชูศรี พงษ์ประเสริฐ (2561) เห็นว่า ครูควรมีความสามารถในการทำความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยไม่ตัดสินหรือลำเอียง เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และเคารพในความแตกต่างของผู้เรียนและผู้ปกครอง

อรุณี วัฒนาการ (2562) อธิบายว่า ครูที่เข้าถึงบริบทของชุมชนได้อย่างแท้จริงจะสามารถใช้ข้อมูลท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พงศธร เกษมสุข (2563) เสริมว่าการศึกษาชุมชนช่วยให้ครูตระหนักถึงปัญหาความต้องการ และศักยภาพของท้องถิ่น ซึ่งเป็นฐานในการสร้างการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับสังคม

ชฎานิศ ชูประยูร (2564) ระบุว่า ครูต้องมีทักษะทางวัฒนธรรม (Cultural Competence) เพื่อเข้าใจความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ ภาษา และความเชื่อ ซึ่งจะช่วยให้การสื่อสารและการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม

วารุณี สังข์ทอง (2565) กล่าวว่า การอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นหัวใจของสังคมพหุวัฒนธรรม ครูต้องปลูกฝังผู้เรียนให้เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น และเห็นคุณค่าของความหลากหลาย

ศรายุทธ ภัคติ (2566) เห็นว่าครูที่เข้าใจบริบทชุมชนจะสามารถสร้างความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม

สุธาสิณี มนตรีกุล (2567) อธิบายว่าการเข้าถึงบริบทของชุมชนเป็นทั้งกระบวนการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับชุมชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ธนกฤต พรหมวิเศษ (2567) กล่าวเพิ่มเติมว่าครูต้องทำหน้าที่เป็น “ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต” ที่เปิดใจต่อวัฒนธรรมที่หลากหลาย พร้อมเป็นแบบอย่างในการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจและยอมรับ ความแตกต่างในทุกมิติ

สรุปได้ว่า การศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นสมรรถนะสำคัญของครูในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีความเข้าใจลึกซึ้งในสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน การเข้าถึงบริบทชุมชนยังช่วยให้ครูสามารถพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่เคารพในความหลากหลาย เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปลูกฝังผู้เรียนให้มีทัศนคติที่เปิดกว้าง ยอมรับผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

4. ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีการนําศึกษาได้ให้ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ดังนี้

ศิริพร ภูมิวัฒน์ (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นภารกิจสำคัญของครู เพราะโรงเรียนถือเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่มีบทบาทในการถ่ายทอดและธำรงรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนให้คงอยู่ต่อไปในสังคมสมัยใหม่

อุดม จิตติพัฒน์ (2560) อธิบายว่าครูควรทำหน้าที่เป็น “ผู้สืบทอดภูมิปัญญา” โดยการนำองค์ความรู้ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ภาคภูมิใจในรากเหง้าวัฒนธรรมของตน และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตร่วมสมัย

สุภาภรณ์ สังข์มณี (2561) เห็นว่าการอนุรักษ์วัฒนธรรมไม่ใช่เพียงการรักษารูปแบบทางประเพณีเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรม เช่น การศึกษาท้องถิ่น การเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน และการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

บุญเลิศ อารยางกูร (2562) ชี้ว่าครูต้องมีความเข้าใจในความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถเชื่อมโยงความรู้เหล่านี้เข้ากับหลักสูตร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีชีวิตและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่

กมลวรรณ ทองมาก (2563) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) ที่สามารถต่อยอดสู่การเรียนรู้และการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน ครูจึงต้องเป็นผู้นำในการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการจัดการศึกษา

จิราพร บำรุงศิลป์ (2564) ระบุว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา “พลเมืองท้องถิ่น” ที่มีความภูมิใจในถิ่นฐาน รู้คุณค่าความเป็นไทย และสามารถดำรงชีวิตในสังคมโลกได้อย่างมีสมดุล

อภิวัฒน์ พิชิตธรรม (2565) เห็นว่าครูควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการสืบทอดที่มีความร่วมสมัยและเข้าถึงเยาวชนยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นวลจันทร์ สุนทรศิริ (2566) อธิบายว่าการอนุรักษ์วัฒนธรรมต้องควบคู่กับการพัฒนา โดยครูควรมีบทบาทในการคัดสรรและฟื้นฟูองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยไม่ละทิ้งจิตวิญญาณของชุมชน

พรทิพย์ ธรรมรงค์ (2567) กล่าวเพิ่มเติมว่าการส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จะเกิดผลอย่างยั่งยืนก็ต่อเมื่อครูสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมร่วมกัน

สรุปได้ว่า การส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นองค์ประกอบสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน ครูควรมีบทบาททั้งในฐานะผู้เรียนรู้และผู้สืบทอดภูมิปัญญา โดยเข้าใจรากฐานทางวัฒนธรรมของชุมชน ใช้องค์ความรู้ท้องถิ่นเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการเข้ากับนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อสร้างสมดุลระหว่างความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากล การดำเนินการเช่นนี้ไม่เพียงช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม แต่ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในถิ่นฐาน มีจิตสำนึกแห่งความเป็นพลเมืองที่ดี และสามารถอยู่ร่วมในสังคมโลกได้อย่างมีคุณค่าและยั่งยืน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง กระบวนการทำงานเชิงความร่วมมือของครูกับผู้ปกครองและชุมชนในฐานะภาคีทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนา แก้ไขปัญหา และส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครูต้องสื่อสาร ประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงบริบท สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสัมพันธ์ดังกล่าว

ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และทำให้สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืน

2.5. สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุ ทะเบียน ยส 762 เนื้อที่ 25 ไร่ 1 งาน 96.4 ตารางวา อยู่ติดกับถนนแจ้งสนิท ตำบลสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 531 กิโลเมตร และอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 หรือกลุ่มสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดสามเหลี่ยมมรกต (ยโสธร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ) พ.ศ. 2522 เริ่มก่อตั้งเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดยโสธร สังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้พื้นที่เดิมของโรงเรียนกันสำราญ ตำบลสำราญเป็นที่ตั้งทำการ พ.ศ. 2546 ภายหลังมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงเปลี่ยน (สถานะจากกรม) เป็นสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 ได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดและให้เรียกโดยย่อว่า กศน.จังหวัด จึงเป็นที่มาของ สำนักงาน กศน.จังหวัดยโสธร โดยมีชื่อภาษาอังกฤษว่า Yasothon Provincial of the Non-formal and Informal Education ผลสืบเนื่องจากการมีประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2551 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนชื่อและอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นชื่อ งานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด พ.ศ. 2566 ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยยกระดับจากสำนักงาน กศน.เป็น “กรมส่งเสริมการเรียนรู้” มีหน้าที่จัดส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3 รูปแบบ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับและประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้การใช้อักษรย่อ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด : สำนักงาน สกร.(ชื่อจังหวัด) หรือ สกร.จังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด มาตรา 19 วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ บัญญัติในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ทำหน้าที่เป็น หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ

เทคโนโลยี ที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมตลอดทั้งการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดี มอบหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมีหน้าที่ และอำนาจในการประสาน สนับสนุน และร่วมมือ หรือมอบหมายให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมหรือ เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ ในการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดตามวรรคหนึ่งต้องรับฟังความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะของภาคีเครือข่ายประกอบด้วย และเมื่อจัดทำร่างแผนการส่งเสริมการเรียนรู้แล้วเสร็จ ให้เสนอคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบและใช้บังคับต่อไป

บทบาทและหน้าที่หลักของ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดยโสธร ตาม พรบ.ส่งเสริมการเรียนรู้

1. จัดทำยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา : สกร.ประจำจังหวัดมีหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ข้อมูล : สกร.ประจำจังหวัดต้องศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนและดำเนินงาน
3. วิเคราะห์ จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ : สกร.ประจำจังหวัดมีหน้าที่วิเคราะห์ จัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในพื้นที่
4. ประสาน สนับสนุน สนับสนุนภาคีเครือข่าย : สกร.ประจำจังหวัดต้องประสานงาน สนับสนุน และร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เช่น โรงเรียน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม เพื่อให้การส่งเสริมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. จัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษา : สกร.ประจำจังหวัดมีหน้าที่จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐาน
6. ส่งเสริม สนับสนุนการเทียบโอน : สกร.ประจำจังหวัดมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และการเทียบระดับเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการยอมรับคุณวุฒิ
7. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ : สกร.ประจำจังหวัดจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การอบรม การสัมมนา การจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
8. ดำเนินงานตามนโยบายพิเศษ : สกร.ประจำจังหวัดต้องดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

9. ส่งเสริม สนับสนุนโครงการตามพระราชดำริ : สกร.ประจำจังหวัดมีหน้าที่จัด ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่.

10. บริหารจัดการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ : สกร.ประจำจังหวัดบริหารจัดการศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอและตำบล เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน

11. ติดตาม ประเมินผล : สกร.ประจำจังหวัดต้องติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงการส่งเสริมการเรียนรู้

แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ตลอดจนผลสำเร็จที่คาดหวังจากการปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วย และได้จัดโครงสร้างเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา
3. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
4. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
5. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. กลุ่มงานเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

และกรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง กำหนดชื่อย่อ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอ/เขต ประกาศ ณ วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ไว้ดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน สกร. ประจำ จังหวัด”
2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน สกร.ประจำกรุงเทพมหานคร”
3. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ เรียกโดยย่อว่า “สกร. ระดับอำเภอ”
4. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขต เรียกโดยย่อว่า “สกร. ระดับเขต”

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดโดยสังเขป ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 19 กำหนดให้ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการ เรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยี ที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด รวมตลอดทั้งการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการ

ส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดี มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการประสาน สนับสนุน และร่วมมือ หรือมอบหมายให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมหรือ เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ได้

ในการจัดทำแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดตามวรรคหนึ่งต้องรับฟังความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะของภาคีเครือข่ายประกอบด้วย และเมื่อจัดทำร่างแผนการส่งเสริมการเรียนรู้แล้วเสร็จ ให้เสนอคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบและใช้บังคับต่อไป

ตารางที่ 2. 1 จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	จำนวน (คน)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สกร.ระดับอำเภอเมืองยโสธร	1	27	28
สกร.ระดับอำเภอดำเนินสะดวก	1	18	19
สกร.ระดับอำเภอมหาชนะชัย	1	17	18
สกร.ระดับอำเภอกุดชุม	1	16	17
สกร.ระดับอำเภอเลิงนกทา	1	18	19
สกร.ระดับอำเภอดำเนินสะดวก	1	12	13
สกร.ระดับอำเภอป่าติ้ว	1	10	11
สกร.ระดับอำเภอทรายมูล	1	9	10
สกร.ระดับอำเภอไทยเจริญ	1	8	9
รวม	9	135	144

ที่มา : (กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร, ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2568)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาระดับจังหวัด สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีบทบาทในการกำกับ ดูแล ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทำหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์ พัฒนาและขับเคลื่อน

การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายของกรม บริบทท้องถิ่น และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยบูรณาการงานด้านวิชาการ การบริหารจัดการ เทคโนโลยี และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนโดยดูแลพื้นที่จังหวัดยโสธร 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอดำรงวิทยารมภี อำเภอคำชะโนด อำเภอฆ้องชัย อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอเลิงนกทา อำเภอดงเจริญ อำเภอคำม่วง อำเภอป่าติ้ว อำเภอทรายมูล และอำเภอไทยเจริญ

2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

กัญญาณต์ ขวัญคำ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของข้าราชการครู โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัยจังหวัดระยองสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียน มกุฎเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม เพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉัตรวีรยา ธนชาอัครสิริ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปฏิบัติการกิจกรรมทางวิชาการเพื่อ พัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พรทิพย์ เพ็งกลัด (2560) ได้ทำการวิจัยการสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการ ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรีผลการวิจัยพบว่า ด้านปฏิบัติการกิจกรรมทาง วิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นภารัตน์ หอเจริญ (2561) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงครามโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะ

ของผู้บริหารกับ การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริขวัญ ศรีอินทร์สุทธิ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนล่าง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตามมาตรฐานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จริยา แซ่อึ้ง (2562) ทำการวิจัยการจัดการความรู้กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยผล วิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภัทรวรรณ รอดเจริญ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน วิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การปฏิบัติงานตาม มาตรฐานวิชาชีพของครูโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

สมหญิง จันทุไทย (2562) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครู ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ในภาพรวมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐานของครู ในโรงเรียนใน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 อยู่ในระดับมาก

อรรถวุฒิ ดินอก (2562) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในเครือข่ายการศึกษา บ้านใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในเครือข่ายการศึกษา บ้านใหม่ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับความเข้มข้นเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านร่วมมือ กับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้น ผลการที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ด้านพัฒนาแผนการสอน ให้ สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ด้านปฏิบัติ กิจกรรม ทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ อยู่เสมอและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

ภัณฑิรา ประทุมโช (2563) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของ ครุอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ พบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู ของครุอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ ในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุด ($x = 4.78$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ที่มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน ได้อย่างเป็นระบบ ($x = 4.56$) และ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐาน วิชาชีพครูของครุอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย-เทศ มีดังนี้ ครุอาชีวศึกษาในวิทยาลัย เครือข่ายไทย-เทศ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูใน ภาพรวม และ รายมาตรฐานแตกต่างกัน ยกเว้นมาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดย คำนึงถึงผลที่จะ เกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และมาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์และครุอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเครือข่ายไทย - เทศ ที่มี ประสบการณ์การ สอนต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในภาพรวมและ รายมาตรฐาน แตกต่างกัน

ขวัญชนก เจตชาลา (2564) ได้ศึกษาคุณลักษณะองค์การกับผลการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานวิชาชีพ ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ ในระดับ มากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

วิรินทร์ดา เสือจอย (2564) ได้ศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารกับการ ปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดย เรียงลำดับตามค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านความสัมพันธ์ กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ

กชพร ช่างพันธ์ (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปรียาภรณ์ บุญช่วย (2565) ได้ศึกษาปัจจัยความท้าทายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตาม เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่ปัจจัยด้านความด้อยสัมพันธ์ภาพส่งผลทางลบต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงควรส่งเสริมบรรยากาศการทำงานและความสัมพันธ์ที่ดีภายในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของค

สลิลทิพย์ เกลี้ยงเกลา (2565) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัย พบว่าผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hamdan and, et al (2010) ได้ทำการวิจัยการ ทดสอบสมรรถนะการสอนของครูชาวมาเลเซียในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสมรรถนะการสอน ครูเพศหญิงมีสมรรถนะการสอนดีกว่าครูเพศ ชายโดยเพศมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติกับสมรรถนะการสอนไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ ระหว่างประสบการณ์การสอนกับสมรรถนะการสอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่คุณวุฒิกับสมรรถนะการสอนไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Mingucci (2015) ได้ประเมินผลของโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีต่อการ พัฒนาศาสตร์ครูสอนภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาที่สองในระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ร่วม วิจัยได้รับประโยชน์หลายด้านจากการศึกษาปฏิบัติ ได้แก่ ความเชื่อมั่นส่วนตัวและทางวิชาชีพเพิ่มขึ้น ความสามารถในการสะท้อนผลเพิ่มขึ้นและมีความมั่นใจในฐานะนักวิจัยเพิ่ม นอกจากนี้นักเรียนยังมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนและครูมีความรู้สึกว่าประสบความสำเร็จ และผลงานเป็นที่รู้จักตามหาของนักวิชาชีพอื่น ๆ เพิ่มขึ้น อันเป็นผลของโครงการวิจัยในชั้นเรียน โดยสรุปการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สามารถสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการศึกษาได้ ผลการอภิปรายทำให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถแบ่งปันปัญญา เรียนรู้จากเพื่อนร่วมงานและมีปฏิบัติสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางสร้างสรรค์

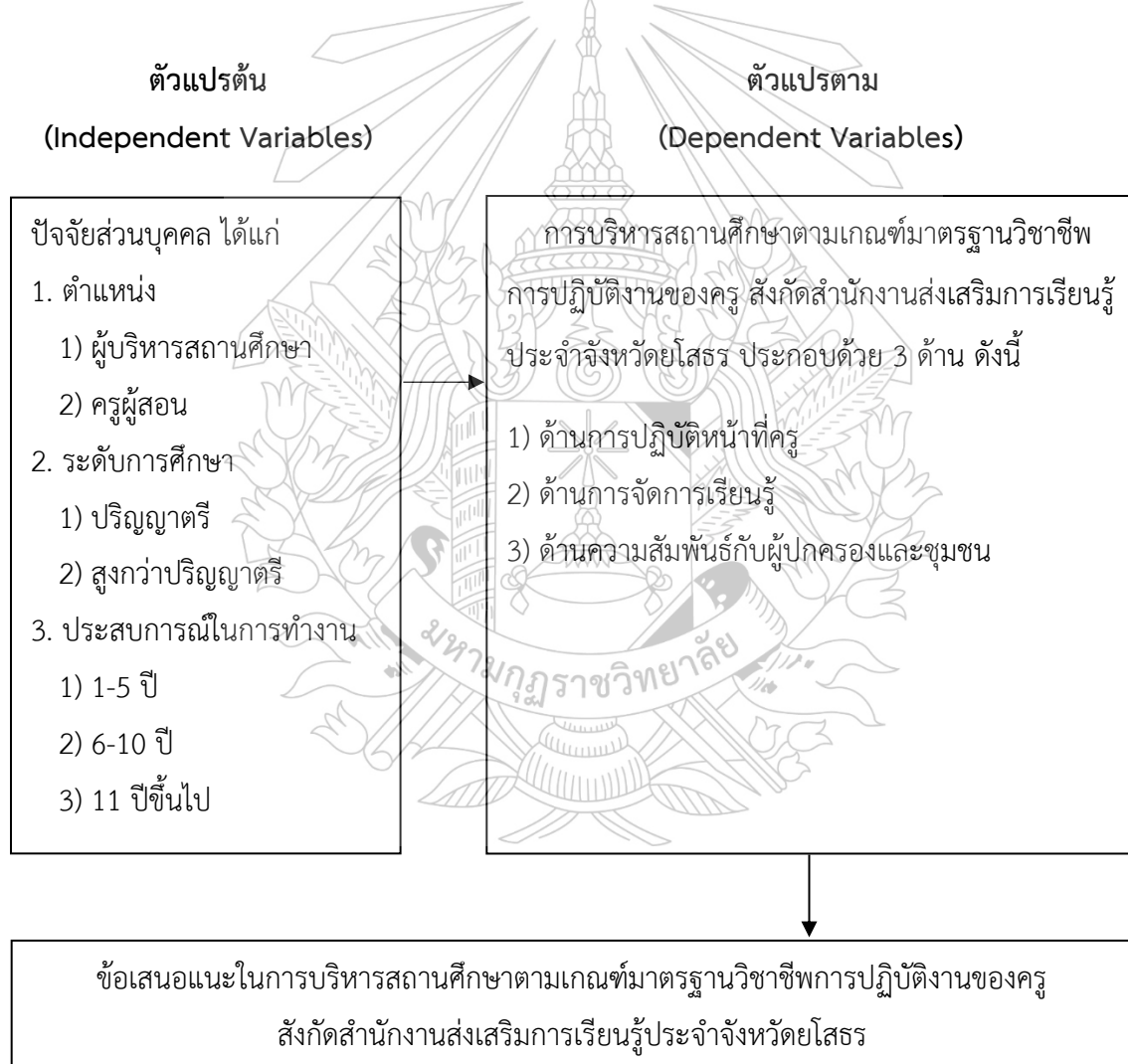
Akram, M., Malik, M. I., & Taj, S. (2022) ได้ศึกษาผลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยศึกษาผู้บริหารและครูในโรงเรียนเขตชาฮิวาล ประเทศปากีสถาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับผลการดำเนินงานของโรงเรียน และสามารถอธิบายความแปรปรวนของผล

การดำเนินงานของโรงเรียนได้ร้อยละ 39 สะท้อนว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพช่วยส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูและยกระดับคุณภาพของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

Tshering, N. (2022) ได้ศึกษาผลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตทิเบต ประเทศภูฏาน ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการนิเทศ การติดตาม และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานสูงขึ้น

2.7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 144 คน ที่มา : (กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร, ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2568)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 144 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สกร.ระดับอำเภอเมืองยโสธร	1	27	28
สกร.ระดับอำเภอคำเ็นแก้ว	1	18	19
สกร.ระดับอำเภอมหาชนะชัย	1	17	18
สกร.ระดับอำเภอกุดชุม	1	16	17
สกร.ระดับอำเภอเลิงนกทา	1	18	19
สกร.ระดับอำเภอค้อวัง	1	12	13
สกร.ระดับอำเภอป่าตั่ว	1	10	11
สกร.ระดับอำเภอทรายมูล	1	9	10

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สกร.ระดับอำเภอไทยเจริญ	1	8	9
รวม	9	135	144

ที่มา : (กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร, ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2568)

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	จำนวน 20 ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	จำนวน 24 ข้อ
3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	จำนวน 16 ข้อ
	จำนวนทั้งหมด 60 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

3.3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 แบบสอบถาม

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู

2) กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู ภายใต้การควบคุมและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของการศึกษาค้นคว้า แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักในการสร้างแบบสอบถามที่ดี ข้อคำถามต้องเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้และให้ครอบคลุม ข้อความหรือภาษาที่ใช้ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวมและไม่ความซับซ้อน แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุง

4) แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) นายประพันธ์ ทองพราว 2) ดร.ปิยะมาภรณ์ ยโสธรา 3) นายมนตรี เวียงอินทร์ 4) รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไฮสง 5) พระครูชัยรัตนกร.ดร. ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามมีความเกี่ยวข้องตรงของเนื้อหา

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบของแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) คำนวณได้ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

5) นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายตามข้อเสนอแนะ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

6) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้ว มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.4.2 ผู้วิจัยได้ติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดแนะและชี้แจงขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามโดยใช้ Google form

3.4.4 ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลขเพื่อนำไปคำนวณค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

3.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2553) ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยการประเมินเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยกำหนดค่าคะแนนมี 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยมาก

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของระดับ ช่วงคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2553, หน้า 23) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยมาก

3.5.3 ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ด้วยการทดสอบค่า t-test และค่า F-test ถ้าพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร สถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการนับ ความถี่

3.6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.6.1 คุณภาพของแบบสอบถาม

- 1) หาค่าเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญและใช้ค่าดัชนี (IOC : Index of Item – Objective Congruence)
- 2) หาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยวิธี Item-Total Correlation โดยวิธีใช้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

3) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ความถี่ (frequency)

2) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{\Sigma X \times 100}{N}$$

$$P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$\Sigma X = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

3.) ค่าเฉลี่ย (μ)

$$\mu = \frac{\Sigma}{N}$$

$$\mu = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\frac{\Sigma fx}{N} = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

$$\sigma = \frac{\sqrt{N \Sigma fx^2 - (\Sigma fx)^2}}{N(N-1)}$$

$$\sigma = \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\frac{\Sigma fX}{N} = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

3.6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

1) t-test (Independent Samples)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{s_1^2 + s_2^2}} \cdot \sqrt{\frac{n_1 n_2}{n_1 + n_2}}$$

$$\text{เมื่อ } t = \text{ค่าที-เทสต์ (t- test)}$$

$$X_1, X_2 = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2}$$

ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และ
กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

N_1, N_2 = จำนวนประชากรของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

2) F-test (One-way ANOVA)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F

MS_b แทน ค่าโดยประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าโดยประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความสะดวกและความเข้าใจที่ตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
μ	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
σ	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที (t-distribution)
F	แทน ค่าสถิติเอฟ (F-distribution)
df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
Sig	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (Significant)
Scheffe'	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่
*	แทน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

4.3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 135 คน รวมทั้งสิ้น 144 คน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดยโสธร สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามใน Google form ได้จำนวน 144 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามสถานภาพเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้ว นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปตารางและคำบรรยายดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน (N=144)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	9	6.30
1.2 ครูผู้สอน	135	93.80
รวม	144	100
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	120	83.30
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	24	16.70
รวม	144	100
3. ประสบการณ์การทำงาน		
3.1 1-5 ปี	34	23.60
3.2 6-10 ปี	23	16.00
3.3 11 ปีขึ้นไป	87	60.40
รวม	144	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 135 คน รวมทั้งสิ้น 144 คน ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่ง ครูผู้สอน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 93.80 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้าน (N=144)

ระดับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	4.44	0.46	มาก	3
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.44	0.43	มาก	2
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.46	0.44	มาก	1
รวม	4.45	0.44	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.45$, $\sigma=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($\mu=4.46$, $\sigma=0.44$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.44$, $\sigma=0.43$) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($\mu=4.44$, $\sigma=0.46$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายข้อ (N = 144)

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.ครูผู้สอนตั้งใจสอนด้วยความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	4.39	0.65	มาก	18
2.ครูผู้สอนมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุดตามความสามารถ	4.44	0.62	มาก	12

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
3.ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.59	มาก	16
4.ครูผู้สอนมีความภูมิใจในความสำเร็จของผู้เรียนเสมอ	4.45	0.65	มาก	11
5.ครูผู้สอนประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	4.38	0.61	มาก	19
6.ครูผู้สอนยึดมั่นในความซื่อสัตย์ โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.45	0.57	มาก	10
7.ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี	4.43	0.61	มาก	15
8.ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน	4.40	0.57	มาก	17
9.ครูผู้สอนยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	4.49	0.60	มาก	5
10.ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.45	0.53	มาก	8
11.ครูผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนทุกคนในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม	4.49	0.54	มาก	3
12.ครูผู้สอนติดตามและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาอย่างต่อเนื่อง	4.47	0.60	มาก	6
13.ครูผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และตั้งคำถามด้วยตนเอง	4.43	0.58	มาก	14
14.ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	4.46	0.62	มาก	7
15.ครูผู้สอนสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมหรือผลงานใหม่ ๆ	4.45	0.56	มาก	9
16.ครูผู้สอนใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	4.37	0.55	มาก	20
17.ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาวิชาชีพ	4.49	0.52	มาก	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
18.ครูผู้สอนเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.58	มาก	13
19.ครูผู้สอนนำความรู้ใหม่มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.49	0.57	มาก	4
20.ครูผู้สอนเปิดรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน	4.50	0.57	มาก	1
รวม	4.44	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.44$, $\sigma=0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนเปิดรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน ($\mu=4.50$, $\sigma=0.57$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ($\mu=4.49$, $\sigma=0.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ($\mu=4.37$, $\sigma=0.55$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายข้อ (N = 144)

ด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.45	0.53	มาก	11

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
2.ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.31	0.57	มาก	24
3.ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา	4.42	0.56	มาก	18
4.ครูผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนความสามารถแท้จริงของผู้เรียน	4.48	0.57	มาก	9
5.ครูผู้สอนวางแผนการสอนโดยบูรณาการความรู้จากหลายศาสตร์	4.49	0.62	มาก	6
6.ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์	4.54	0.52	มากที่สุด	1
7.ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยแนวคิดนวัตกรรม	4.43	0.57	มาก	14
8.ครูผู้สอนปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ด้วยตนเอง	4.33	0.57	มาก	17
9.ครูผู้สอนติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.58	มาก	19
10.ครูผู้สอนให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่ผู้เรียนตามความต้องการเฉพาะบุคคล	4.39	0.55	มาก	21
11.ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีระบบ	4.37	0.57	มาก	22
12.ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน	4.43	0.57	มาก	16
13.ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความปลอดภัยและเป็นมิตร	4.32	0.57	มาก	23
14.ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	4.44	0.57	มาก	12
15.ครูผู้สอนตระหนักถึงสุขภาวะทางกายและใจของผู้เรียน	4.48	0.53	มาก	7

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
16.ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตควบคู่กับการเรียนรู้ในห้องเรียน	4.51	0.56	มากที่สุด	4
17.ครูผู้สอนจัดทำหรือใช้ผลงานวิจัยในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.52	0.52	มากที่สุด	3
18.ครูผู้สอนสร้างหรือปรับใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม	4.43	0.52	มาก	13
19.ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้	4.46	0.55	มาก	10
20.ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย	4.53	0.54	มากที่สุด	2
21.ครูผู้สอนทำงานร่วมกับเพื่อนครูด้วยความเข้าใจและเคารพซึ่งกันและกัน	4.49	0.57	มาก	5
22.ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Professional Learning Community (PLC) ภายในสถานศึกษา	4.43	0.57	มาก	15
23.ครูผู้สอนให้ความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษา	4.48	0.54	มาก	8
24.ครูผู้สอนร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.40	0.55	มาก	20
รวม	4.42	0.56	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.44$, $\sigma=0.43$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ($\mu=4.54$, $\sigma=0.52$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ($\mu=4.53$, $\sigma=0.54$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ($\mu=4.31$, $\sigma=0.57$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายข้อ (N = 144)

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1.ครูผู้สอนสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียน	4.48	0.55	มาก	6
2.ครูผู้สอนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	4.50	0.55	มาก	4
3.ครูผู้สอนร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน	4.43	0.55	มาก	12
4.ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้	4.50	0.57	มาก	5
5.ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชน	4.47	0.56	มาก	7
6.ครูผู้สอนประสานความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐและเอกชนในพื้นที่	4.38	0.55	มาก	14
7.ครูผู้สอนร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	4.38	0.56	มาก	15
8.ครูผู้สอนส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้	4.52	0.56	มากที่สุด	2
9.ครูผู้สอนศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน	4.45	0.57	มาก	10

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	ระดับการปฏิบัติ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
10.ครูผู้สอนเคารพความแตกต่างทางศาสนา ภาษา และวิถีชีวิตของชุมชน	4.47	0.57	มาก	8
11.ครูผู้สอนบูรณาการภูมิหลังของชุมชนในการจัดการเรียนรู้	4.51	0.52	มากที่สุด	3
12.ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเหมาะสม	4.54	0.56	มากที่สุด	1
13.ครูผู้สอนส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนรู้	4.41	0.56	มาก	13
14.ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.47	0.60	มาก	9
15.ครูผู้สอนเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	4.45	0.61	มาก	11
16.ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย	4.36	0.59	มาก	16
รวม	4.46	0.56	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.46$, $\sigma=0.44$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเหมาะสม ($\mu=4.54$, $\sigma=0.56$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu=4.52$, $\sigma=0.56$) ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ($\mu=4.36$, $\sigma=0.59$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง

(N = 144)

การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	สถานศึกษา					
	μ	σ	μ	σ		
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	4.55	0.52	4.44	0.46	.716	.475
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.58	0.43	4.43	0.43	1.000	.319
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ ชุมชน	4.57	0.51	4.45	0.44	.787	.432
รวม	4.57	0.49	4.44	0.44	0.834	.409

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามระดับการศึกษา

(N = 144)

การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี			
	μ	σ	μ	σ		
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	4.46	0.45	4.35	0.51	1.068	.287
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.45	0.41	4.40	0.49	.513	.608
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ ชุมชน	4.47	0.43	4.42	0.50	.388	.698
รวม	4.46	0.43	4.39	0.50	0.656	.531

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(N = 144)

การบริหาร สถานศึกษาตาม เกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพการ ปฏิบัติงานของครู	ประสบการณ์การทำงาน						sig
	1-5 ปี		6-10 ปี		11 ปีขึ้นไป		
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
ด้านการปฏิบัติ หน้าที่ครู	4.48	0.50	4.25	0.35	4.48	0.46	.092
ด้านการจัดการ เรียนรู้	4.48	0.44	4.26	0.37	4.47	0.43	.096
ด้านความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน	4.47	0.51	4.25	0.33	4.51	0.43	.042
รวม	4.48	0.48	4.25	0.35	4.49	0.44	.077

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ
เรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(N = 144)

การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.042	.521	2.428	.092
	ภายในกลุ่ม	141	30.252	.215		
	รวม	143	31.294			
ด้านการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.868	.434	2.378	.096
	ภายในกลุ่ม	141	25.743	.183		
	รวม	143	26.612			
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.262	.631	3.232*	.096
	ภายในกลุ่ม	141	27.521	.195		
	รวม	143	28.783		2.679	.095

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการ
เรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(N = 144)

การบริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู	ประสบการณ์การทำงาน			
	μ	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
		4.47	4.25	4.51
1-5 ปี	4.47	-	-.22794	-.03427
6-10 ปี	4.25	-	-	-.26221*
11 ปีขึ้นไป	4.51	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับประสพการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสพการณ์การทำงาน 6-10 ปี และมี ประสพการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายเปิดมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 46.53 โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู		
1.	ควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก เมตตา และคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	52
2.	ควรพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคลอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	49
3.	ควรสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	41
4.	ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ	38
5.	ควรสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและแนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนรู้	35
6.	ควรส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านวินัย คุณธรรม และจริยธรรมวิชาชีพ	26
7.	ควรพัฒนาการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	21
8.	ควรสร้างบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษา	19
9.	ควรส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการและการปฏิบัติงานเชิงสร้างสรรค์ของครูเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน	13

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
ด้านการจัดการเรียนรู้		
1.	ควรพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของผู้เรียน	58
2.	ควรส่งเสริมการบูรณาการองค์ความรู้กับศาสตร์การสอน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	51
3.	ควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน	47
4.	ควรส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ	42
5.	ควรจัดบรรยากาศและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสุขและสุขภาวะของผู้เรียน	40
6.	ควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	38
7.	ควรส่งเสริมการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้	32
8.	ควรสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC และการทำงานเป็นทีม	21
9.	ควรส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	18
10.	ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านและติดตามผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึง	13
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน		
1.	ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและภาคีเครือข่ายทางการศึกษา	53
2.	ควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนให้เข้มแข็ง	46
3.	ควรส่งเสริมระบบการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว	41
4.	ควรสนับสนุนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคลร่วมกับครอบครัวอย่างเหมาะสม	37
5.	ควรบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงบริบท วิถีชีวิต และความต้องการของชุมชน	35
6.	ควรส่งเสริมการเคารพความหลากหลายและการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	31
8.	ควรส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้	24
7.	ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมบริการสังคมและจิตอาสาร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	18

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน		
9.	ควรเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน	14
10.	ควรสร้างระบบนิเวศทางการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมและทักษะชีวิตของผู้เรียน	11 9
11.	ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์และภูมิปัญญาของท้องถิ่น	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอรายด้านได้ว่า

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก เมตตา และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน นอกจากนี้ควรสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ การใช้เทคโนโลยี และการสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ควรพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของผู้เรียน พร้อมส่งเสริมการบูรณาการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน นอกจากนี้ควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ควบคู่กับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการติดตามผู้เรียนอย่างทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่ายทางการศึกษา พร้อมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนให้เข้มแข็ง นอกจากนี้ควรส่งเสริมการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง ควบคู่กับการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกับครอบครัวอย่างเหมาะสม อีกทั้งควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.1 สรุป

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1. สรุป

5.1.1 ผลการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ตามลำดับ และเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน มีผลการวิจัย ดังนี้

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนเปิดรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน รองลงมาคือ ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก เมตตา และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน นอกจากนี้ควรสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ การใช้เทคโนโลยี และการสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ควรพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของผู้เรียน พร้อมส่งเสริมการบูรณาการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน นอกจากนี้ควรสนับสนุนการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอน ควบคู่กับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการติดตามผู้เรียนอย่างทั่วถึงเพื่อก ยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่ายทางการศึกษา พร้อมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชนให้เข้มแข็ง นอกจากนี้ควรส่งเสริมการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารอย่างทั่วถึง ควบคู่กับการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกับครอบครัวอย่างเหมาะสม อีกทั้งควร สนับสนุนการจัดกิจกรรมจิตอาสา การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

5.2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเสนอการอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญดังนี้

5.2.1 การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู อภิปรายได้ว่า ครูผู้สอนในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และตระหนัก ถึงความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นอย่างดี ทั้งในด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการ เรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม และความต้องการของผู้เรียน ครูจึงจำเป็นต้อง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพครูที่ ครุสภา กำหนดไว้ ซึ่งมุ่งเน้นให้ครูเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

นอกจากนี้ อาจเนื่องมาจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร มีการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอบรม การศึกษาดูงาน และการ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ส่งผลให้ครูสามารถนำองค์ความรู้ใหม่มา

ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งลักษณะการจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเปิดโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทุกช่วงวัย จึงทำให้ครูต้องมีความรับผิดชอบ เสียสละ และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ บุญเรือง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพครู และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2561) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้ดียิ่งขึ้น และผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนเปิดรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน รองลงมาคือ ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อภิปรายได้ว่า ครูในปัจจุบันมีความตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจึงต้องเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาทักษะด้านดิจิทัล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน อีกทั้งครูยังศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นอกจากนี้ เนื่องจากมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา กำหนดให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูในยุคดิจิทัล พบว่า ครูที่มีการเปิดรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ จะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2560) ที่พบว่า ครูมีอาชีพต้องเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ มีการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้

ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อภิปรายได้ว่า แม้ครูจะสามารถปฏิบัติงานด้านวิชาการและการใช้เทคโนโลยีได้ดี แต่การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้นั้น จำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้มีความหลากหลายทั้งด้านวัย ประสบการณ์ชีวิต และพื้นฐานทางการศึกษา จึงอาจทำให้ครูต้องใช้เวลาและกระบวนการที่หลากหลายในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น

2) ด้านการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ อภิปรายได้ว่า ครูผู้สอนในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ครูจึงมีการปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

นอกจากนี้ ครูยังส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย ซึ่งสะท้อนถึงการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลและนโยบายการศึกษาของประเทศ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2561) ที่พบว่า ครูที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดสูงขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ อภิปรายได้ว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดอย่างครบถ้วนนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และทักษะในการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งครูบางส่วนอาจยังมีข้อจำกัดด้านเวลาภาระงาน หรือประสบการณ์ในการออกแบบกิจกรรมเชิงบูรณาการ จึงอาจทำให้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ครูผู้สอนส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย อภิปรายได้ว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนและพัฒนาชุมชน ครูจึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนอย่างใกล้ชิด ทั้งการประสานงาน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ซึ่งการมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนจะช่วยให้การดำเนินงานด้านการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ครูยังส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเวศ วะสี (2559) ที่กล่าวว่า ชุมชนเป็นฐานสำคัญของการเรียนรู้ และการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา วงษ์คำ (2562) ที่พบว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับชุมชน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย อภิปรายได้ว่า ปัจจุบันสังคมไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติและสื่อสังคมออนไลน์อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิต ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไป การปลูกฝังจิตสำนึกด้านวัฒนธรรมไทยจึงเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากครอบครัว สถานศึกษา และชุมชน รวมถึงต้องใช้กิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง

5.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

1) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างปฏิบัติงานภายใต้นโยบาย แนวทาง และมาตรฐานเดียวกัน จึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และมาตรฐานวิชาชีพครูในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด จึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานของครูไปใน

ทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การติดตามผลการดำเนินงาน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานของครูไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ สถานศึกษายังมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ทั้งผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในมาตรฐานวิชาชีพครูและสามารถปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ที่เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ศรีสุข (2561) ที่พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน เนื่องจากมีการดำเนินงานตามนโยบายเดียวกันและมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

2) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า แม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนต่างได้รับการพัฒนาวิชาชีพและปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานวิชาชีพครูเดียวกัน อีกทั้งสถานศึกษามีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีระบบกำกับ ติดตาม และส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานของครูไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ สถานศึกษายังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาวิชาชีพ ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่กำหนด แม้จะมีพื้นฐานทางการศึกษาที่แตกต่างกันก็ตาม อีกทั้งการทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการปฏิบัติงานเป็นทีม ยังช่วยให้เกิดความเข้าใจและแนวคิดในการทำงานที่สอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า ระดับการศึกษาอาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครู หากแต่การได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และการทำงานร่วมกันภายในองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปฏิบัติงานของครูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สีนินาฏ จิระพรพาณิชย์ (2562) ที่พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และด้านการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า แม้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน แต่โดยภาพรวมยังมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูไม่แตกต่างกันมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกคนต่างปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูและแนวทางการดำเนินงานเดียวกันของสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการพัฒนาวิชาชีพและการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและด้านการจัดการเรียนรู้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แม้จะมีประสบการณ์การทำงานต่างกันก็ตาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูทุกคนได้รับการพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานเดียวกัน และมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จึงสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าจะมีโอกาสทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายทางการศึกษามาเป็นเวลานาน จึงมีความเข้าใจบริบทของชุมชนและสามารถสร้างความร่วมมือกับชุมชนได้ดีกว่า ขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าอาจยังอยู่ในช่วงของการเรียนรู้และปรับตัวในการทำงานร่วมกับชุมชน จึงทำให้ความคิดเห็นในด้านนี้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2563) ที่พบว่า ประสบการณ์การทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความคิดเห็นและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของครูผู้สอน โดยผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ผู้วิจัยพบว่า แม้ภาพรวมของการปฏิบัติงานของครูจะอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ยังมีบางประเด็นที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอภิปรายผล ดังนี้

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ผลการวิจัยสะท้อนว่าการปฏิบัติหน้าที่ครูมีความสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง โดยครูควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีจิตวิญญาณความเป็นครู ทั้งนี้การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นประเด็นที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักทิรา ประทุมโซ (2563) และวิรินทร์ดา เสือจอย (2564) ที่พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และด้านความสัมพันธ์กับผู้เรียน ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้โดยรวม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสลิทิพย์ เกลี้ยงเกลา (2565) ที่ระบุว่า การปฏิบัติหน้าที่ครูเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้เป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยครูจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผล ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน รวมทั้งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การใช้เทคโนโลยี และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับอรรถวุฒิ ดีนอก (2562) และฉัตรวีรยา ธนัชชาอัครสิริ (2560) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการพัฒนาสื่อและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Akram et al. (2022) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งสะท้อนว่าการสนับสนุนจากผู้บริหารมีผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโดยตรง

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผลการวิจัยสะท้อนว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสื่อสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาอย่างเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับขวัญชนก เจตชาลา (2564) และวิรินทร์ดา เสือจอย (2564) ที่พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับมาก และเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพครู อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานของนภารัตน์ หอเจริญ (2561) ที่ระบุว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

5.3. ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาชีพครู แต่ยังคงจำเป็นต้องพัฒนาเชิงระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืน ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนถึงความเข้มแข็งในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธรควรกำหนดนโยบาย ในการพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาระบบการสื่อสารสองทางผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล จัดตั้งกลไกคณะกรรมการเครือข่ายในระดับสถานศึกษา และสนับสนุนกิจกรรมร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของระบบสนับสนุนผู้เรียนอย่างแท้จริง

ในขณะเดียวกัน ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู แม้ผลการวิจัยจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงจำเป็นต้องพัฒนาในเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล การเป็นแบบอย่างที่ดี และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธรควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูเชิงระบบ โดยจัดให้มีระบบพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การนิเทศ ติดตาม และระบบพี่เลี้ยงทางวิชาชีพ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการติดตามพัฒนาผู้เรียน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของครูอย่างยั่งยืน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ไปพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

2) สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยเฉพาะการสร้างแรงบันดาลใจและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผ่านการจัดอบรม พัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษา เพื่อให้ครูสามารถกระตุ้น ความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

3) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธรควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม การวิจัยในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร หรือสมรรถนะด้านดิจิทัลของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษา โดยใช้สถิติขั้นสูงเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัย

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ครู

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กัลยา วานิชย์บัญชา และฐิตา วานิชย์บัญชา. (2558). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามลดา.

จรุณี แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วี.พรินท์.

จันทราณี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : บิ๊ก พอยท์.

ธงชัย สันติวงษ์. (2555). *การบริหารงานบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชลบุรี : มนตรี.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : อีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์ : พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิภาดา คุปตานนท์. (2544). *การจัดการและพฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.

- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2550). *หลักการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิจิตรหัตถกร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- วรรณพร พุทธภูมิพิทักษ์ และคณะ. (2554). *ทฤษฎีองค์การและการจัดการ*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- วันชัย มีชาติ. (2556). *การบริหารองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : ร.ส.พ.
- สมศักดิ์ ส่งสัมพันธ์. (2551). *หลักการบริหาร*. นครปฐม : พิชราภรณ์.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน
- เสริมศักดิ์ วิชาลากรณ์. (2552). *ภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York : Free Press.
- Blake, R., and Mouton, J. (1978). *The new managerial grid*. Houston. 25(5) : 473-476.

Bowers, D. G., and Seashore S. E. (1966). *Predicting organizational. Effectiveness with a four-factor Theory of leadership*. Administrative science quarterly. 11(2) : 238-263.

Cronbach. (1990). *Essentials of psychological testing*. 3rd. New York : Harper and Row.

Hersey, P., and Branchard, K. (2001). *Management of organizational behavior*. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice Hall.

Izumi, L. T. (2002). *They have overcome : High-poverty high-performing schools in California*. California : Pacific Research Institute.

John, S. and Bass, B. M. (1995). *Effects of leadership style and anonymity on group potency and effectiveness in a group decision support system environment*. Journal of applied psychology. 82(1) : 89.

Kangiwa, H. S. (1991). *Effective leadership behavior of Senior Secondary school principals as perceived by principals and teachers in Sokoto*. Nigeria : State of Nigeria.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ สารนิพนธ์

เกวลี เกร็มย์. (2561). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จรรยา บุญมา. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย บุรพา.

เชษฐา ไชยเดช. (2550). *คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน วิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปกร.

บุญนาถ หับทิมไทย. (2557). การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการพัฒนาวิชาชีพของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษา เอกชน เขตราชเทวี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริยาภรณ์ บุญช่วย. (2565). ปัจจัยความท้าทายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

พรศิลป์ ศรีเรืองไร. (2553). การศึกษาปัจจัยจุดใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สลิลทิพย์ เกลี้ยงเกล้า. (2565). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สมคะเน ไตรวัฒนา. (2557). พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

Kangiwa, H. S. (1991). *Effective leadership behavior of Senior Secondary school principals as perceived by principals and teachers in Sokoto* [Unpublished thesis]. State of Nigeria.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

Blake, R., & Mouton, J. (1978). The new managerial grid. *Houston*, 25(5), 473-476.

Bowers, D. G., & Seashore, S. E. (1966). Predicting organizational effectiveness with a four-factor theory of leadership. *Administrative Science Quarterly*, 11(2), 238-263.

John, S., & Bass, B. M. (1995). Effects of leadership style and anonymity on group potency and effectiveness in a group decision support system environment. *Journal of Applied Psychology*, 82(1), 89.

4) ราชกิจจานุเบกษา

คุรุสภา. (2556, 4 ตุลาคม). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 130 ตอนที่ 130 ง หน้า 65.

คุรุสภา. (2562, 20 มีนาคม). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 68 ง หน้า 18-20.

5) สิ่งพิมพ์อื่นๆ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. ร.ส.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553. พรึกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. โรงพิมพ์ คุรุสภา.

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร. (2567). รายงานสรุปผลการดำเนินงาน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ตามจุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๒๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๓๐ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)
เจริญพร นายประพันธ์ ทองพรว

ด้วย นางสาวชิษณุชา บุญพรม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร (SCHOOL
ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON
PROVINCIAL LEARNING PROMOTION OFFICE)” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
(IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘-๓๓๘๖-๗๕๓๗

(นายประพันธ์ ทองพรว)

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๕๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๓๐ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)
เจริญพร ดร.ปิยะมากรณ์ ยโสธร

ด้วย นางสาวชิษณุชา บุญพรม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร (SCHOOL
ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON
PROVINCIAL LEARNING PROMOTION OFFICE)” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
(IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชสมัย เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘-๓๓๘๖-๗๕๓๗

๑๕/๑๒/๖๔
๑๕/๑๒/๖๔
๑๕/๑๒/๖๔

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๓๐ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายมนตรี เวียงอินทร์

ด้วย นางสาวชิษณุชา บุญพรม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร (SCHOOL ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON PROVINCIAL LEARNING PROMOTION OFFICE)” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชสมัย เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘-๓๓๘๖-๗๕๓๗

(นายมนตรี เวียงอินทร์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอคำเขื่อนแก้ว

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว๗๙๑๗/ว ๐๐๘๗ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง

ด้วย ด้วย นางสาวชิษณุชา บุญพรม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร (SCHOOL ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON PROVINCIAL LEARNING PROMOTION OFFICE)” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

พ. ธีระวิฑูรย์
(พระเมธีวิทยากรณ์, รศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตอภัยภูฏราช

วิภาณี นิลนพคุณ
มหาวิทยาลัย

(รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๕ ต่อ ๑๒๔
 ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๐๕๗ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๙
 เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เรียน พระครูชัยรัตนกร, ดร.

ด้วย ด้วย นางสาวชัชฌา บุญพรหม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษา
 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
 ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
 วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร (SCHOOL ADMINISTRATION
 BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON PROVINCIAL LEARNING
 PROMOTION OFFICE)” มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน
 การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

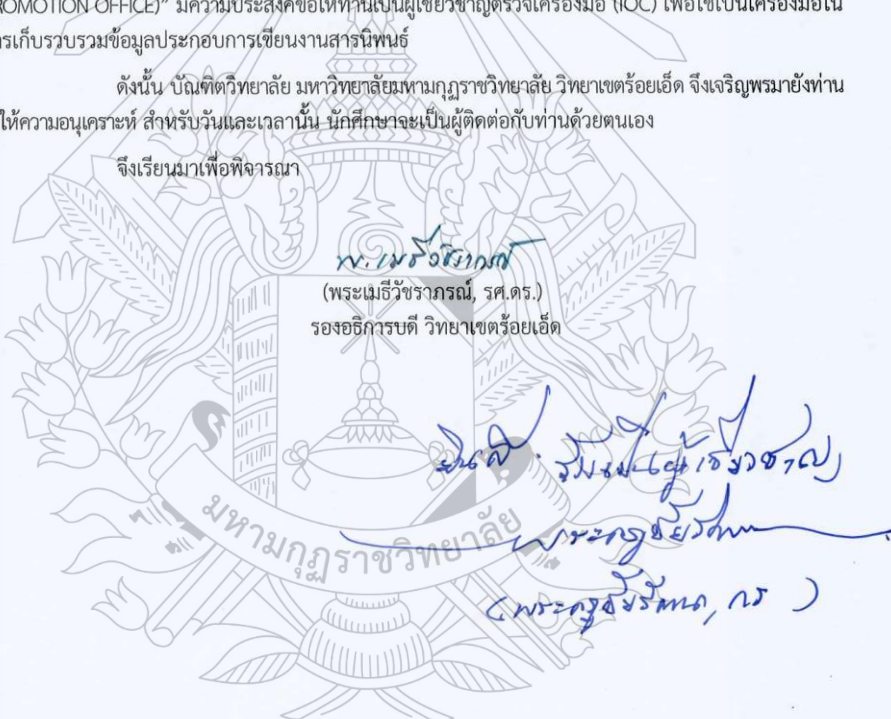
ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏราช จึงเจริญพรมายังท่าน
 ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

พ. เจริญพรหม

(พระเมธีวีรกรรม, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตอภัยภูฏราช

ร.ม.ม. (พระครูชัยรัตนกร, ดร.)

สำนักงาน สก.ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
เลขรับ 3052
วันที่ - 2 มี.ค. 2569
10.26.41

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียบเมือง ตำบลตลาด

อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

โทร. ๐ ๔๓๕๑-๔๓๖๔ โทรสาร. ๐ ๔๓๕๑-๔๓๖๘

www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๔๑๗/ 09 ๗๕

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหืทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วย นางสาวชิษณุชา บุญพรม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร" ความประสงค์ขออนุญาตเคราะหืทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมยังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ. สก. ร้อยเอ็ด

ขอเจริญพร

ขอเรียนแจ้งให้ทราบ

ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙

เรื่อง ขออนุญาต (Try-out)

ผ. น. ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙

(พระเมธีวัชรภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด

นายสุภัทรศักดิ์ คำสามารด

นักวิชาการศึกษา

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๓๖๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา ๐๘-๓๓๘๖ ๗๕๓๗

(นายวรรณวิจิณณ์ กุศล)

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๔๑๗/๐๒๑๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ดถนนเลียงเมือง ตำบลสงคาลัย
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.mahachulalongkornrajavidyalaya.ac.thเลขรับ ๑๖๒
วันที่ 16 มี.ค. ๒๕๖๓
กลุ่มงานวิชาการ ☐ กลุ่มสกร.เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
บุคลากร/บริหารทั่วไป/ปชส ☐ กลุ่มสกร.เพื่อการพัฒนาคนเ
การเงิน/บัญชี/พัสดุ/นิติกร ☐ กลุ่มสกร.ตลอดชีวิต
☐ กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา ☐ กลุ่มนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา

มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

ด้วย นางสาวชิษณุชา บุญพรม เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๒๐๑๙ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร (SCHOOL
ADMINISTRATION BASED ON PROFESSIONAL STANDARDS FOR TEACHERS UNDER YASOTHON
PROVINCIAL LEARNING PROMOTION OFFICE)” มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมาก ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการ สำนักงาน สกร.จังหวัดยโสธร

- ☒ เพื่อไปตรวจรับเอกสาร
☒ เพื่อไปจัดส่งแบบสอบถาม
☐ เพื่อยื่นไปตรวจรับ
☐ อื่น ๆ

ขอเจริญพร

ท. นริศวิภากร
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

นาย น.ค. ชื่นชม น.พ.ม. ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

นักบริหารระดับสูง หรือ การบริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของครู มีหน้าที่บริหาร

๑๐๐๐๐๐ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

โดยสามารถแจ้งความจำนงค์มายังสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

นางสาวณัฐพร หิรัญเดช

นักจัดการงานทั่วไป

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๘-๓๓๘๖-๗๕๓๗

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษางานวิจัยการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

2.แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1)การปฏิบัติหน้าที่ครู 2)การจัดการเรียนรู้ 3)ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

3.แบบสอบถามฉบับนี้ จะใช้สำหรับเก็บข้อมูลตามทัศนะของท่าน โดยผู้ศึกษาจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

4.กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพใดๆ ของท่านแต่อย่างใดจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบถ้วน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ชัชณูชา บุญพรม

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

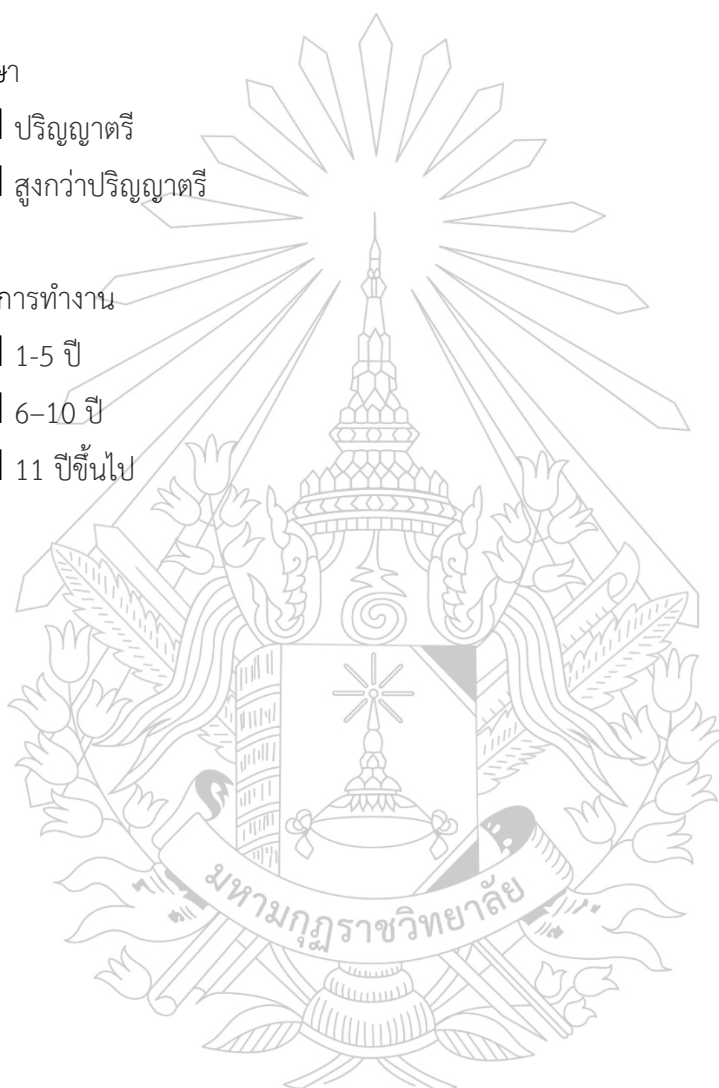
- ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครูผู้สอน

2. ระดับการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน

- ☐ 1-5 ปี
☐ 6-10 ปี
☐ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัด
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร จำนวน 60 ข้อ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่เป็นจริงที่สุดโดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่า
น้ำหนักดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยมาก

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	ระดับปฏิบัติการ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ครู						
มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู						
1	ครูผู้สอนตั้งใจสอนด้วยความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู					
2	ครูผู้สอนมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุดตามความสามารถ					
3	ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
4	ครูผู้สอนมีความภูมิใจในความสำเร็จของผู้เรียนเสมอ					
ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง						
5	ครูผู้สอนประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู					
6	ครูผู้สอนยึดมั่นในความซื่อสัตย์ โปร่งใส และความรับผิดชอบต่อหน้าที่					
7	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและความเป็นพลเมืองดี					
8	ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน					
ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของ ผู้เรียนแต่ละบุคคล						
9	ครูผู้สอนยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างผู้เรียน					
10	ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล					
11	ครูผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนทุกคนในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม					
12	ครูผู้สอนติดตามและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	ระดับปฏิบัติการ				
		5	4	3	2	1
	สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม					
13	ครูผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และตั้งคำถามด้วยตนเอง					
14	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง					
15	ครูผู้สอนสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมหรือผลงานใหม่ ๆ					
16	ครูผู้สอนใช้กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้					
	พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
17	ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาวิชาชีพ					
18	ครูผู้สอนเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
19	ครูผู้สอนนำความรู้ใหม่มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
20	ครูผู้สอนเปิดรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน					
ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้						
	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
21	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน					
22	ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
23	ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา					
24	ครูผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนความสามารถแท้จริงของผู้เรียน					
	บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร					
25	ครูผู้สอนวางแผนการสอนโดยบูรณาการความรู้จากหลายศาสตร์					
26	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์					
27	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยแนวคิดนวัตกรรม					
28	ครูผู้สอนปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ด้วยตนเอง					
	ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ					

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	ระดับปฏิบัติการ				
		5	4	3	2	1
29	ครูผู้สอนติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
30	ครูผู้สอนให้คำปรึกษาและแนะแนวผู้เรียนตามความต้องการเฉพาะบุคคล					
31	ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีระบบ					
32	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน					
	จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสภาวะของผู้เรียน					
33	ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความปลอดภัยและเป็นมิตร					
34	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน					
35	ครูผู้สอนตระหนักถึงสภาวะทางกายและใจของผู้เรียน					
36	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตควบคู่กับการเรียนรู้ในห้องเรียน					
	วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน					
37	ครูผู้สอนจัดทำหรือใช้ผลงานวิจัยในการพัฒนาการเรียนการสอน					
38	ครูผู้สอนสร้างหรือปรับใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ					
39	ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้					
40	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย					
	ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา วิชาชีพ					
41	ครูผู้สอนทำงานร่วมกับเพื่อนครูด้วยความเข้าใจและเคารพซึ่งกันและกัน					
42	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Professional Learning Community (PLC) ภายในสถานศึกษา					
43	ครูผู้สอนให้ความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษา					
44	ครูผู้สอนร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา					
	ด้านที่ 3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน					
	ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์					
45	ครูผู้สอนสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความก้าวหน้าของ ผู้เรียน					

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร	ระดับปฏิบัติการ				
		5	4	3	2	1
46	ครูผู้สอนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน					
47	ครูผู้สอนร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน					
48	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้					
	สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มี คุณภาพของผู้เรียน					
49	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชน					
50	ครูผู้สอนประสานความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐและเอกชนในพื้นที่					
51	ครูผู้สอนร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา					
52	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้					
	ศึกษา เข้าถึงบริบท ของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม					
53	ครูผู้สอนศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน					
54	ครูผู้สอนเคารพความแตกต่างทางศาสนา ภาษา และวิถีชีวิตของชุมชน					
55	ครูผู้สอนบูรณาการภูมิหลังของชุมชนในการจัดการเรียนรู้					
56	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างเหมาะสม					
	ส่งเสริม อนุรักษ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
57	ครูผู้สอนส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนรู้					
58	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
59	ครูผู้สอนเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้					
60	ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธร

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อการการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยโสธรตามหัวข้อดังนี้

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

.....

.....

.....

ด้านการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

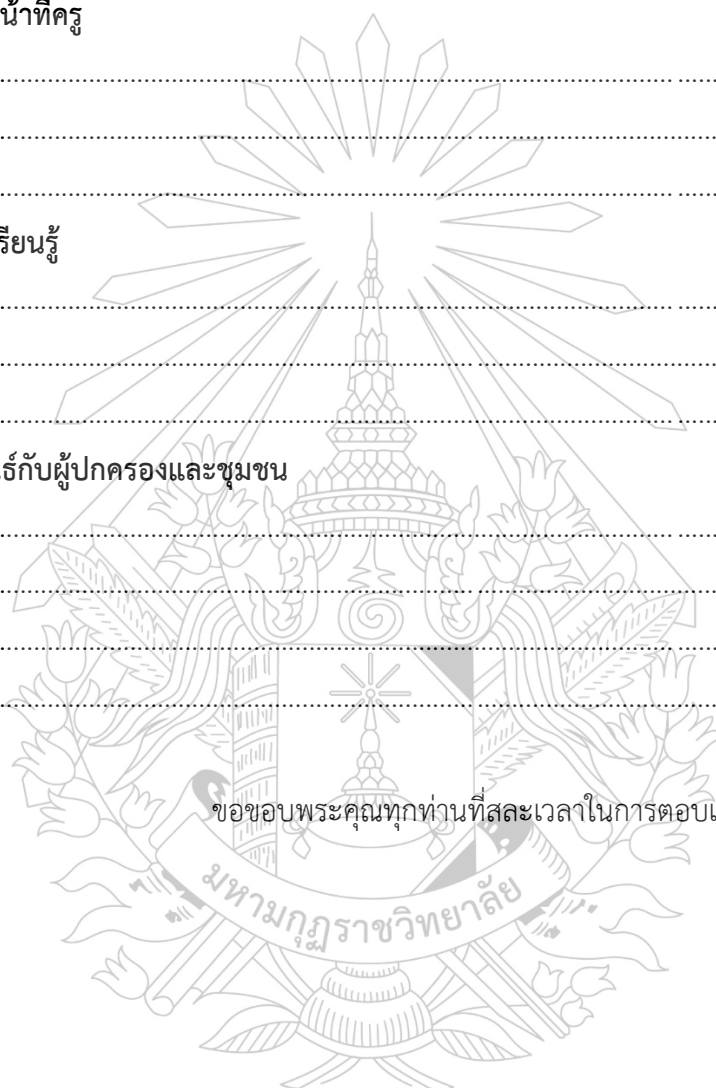
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
9	ครูผู้สอนยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	ครูผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนทุกคนในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ครูผู้สอนติดตามและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และผู้สร้างนวัตกรรม									
13	ครูผู้สอนยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	ครูผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนทุกคนในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ครูผู้สอนติดตามและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง									
17	ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ครูผู้สอนเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	ครูผู้สอนนำความรู้ใหม่มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
20	ครูผู้สอนเปิดรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้									
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้									
21	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	ครูผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนความสามารถแท้จริงของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกร									
25	ครูผู้สอนวางแผนการสอนโดยบูรณาการความรู้จากหลายศาสตร์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยแนวคิดนวัตกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	ครูผู้สอนปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
	ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ								
29	ครูผู้สอนติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	ครูผู้สอนให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่ผู้เรียนตามความต้องการเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	ครูผู้สอนรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน								
33	ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความปลอดภัยและเป็นมิตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	ครูผู้สอนตระหนักถึงสุขภาวะทางกายและใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตควบคู่กับการเรียนรู้ในห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน								

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
37	ครูผู้สอนจัดทำหรือใช้ผลงานวิจัยในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	ครูผู้สอนสร้างหรือปรับใช้นวัตกรรมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	ครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมี ส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ									
41	ครูผู้สอนทำงานร่วมกับเพื่อนครูด้วยความเข้าใจและเคารพซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Professional Learning Community (PLC) ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	ครูผู้สอนให้ความร่วมมือกับผู้บริหารและบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	ครูผู้สอนร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ ชุมชน									
ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและ แก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์									
45	ครูผู้สอนสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
46	ครูผู้สอนเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	ครูผู้สอนร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
48	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับผู้ปกครองและ ชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของ ผู้เรียน									
49	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย การเรียนรู้กับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	ครูผู้สอนประสานความร่วมมือกับองค์กร ภาครัฐและเอกชนในพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	ครูผู้สอนร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52	ครูผู้สอนส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการ สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ศึกษา เข้าถึงบริบท ของชุมชน และสามารถอยู่ ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม									
53	ครูผู้สอนศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54	ครูผู้สอนเคารพความแตกต่างทางศาสนา ภาษา และวิถีชีวิตของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
55	ครูผู้สอนบูรณาการภูมิหลังของชุมชนใน การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
56	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ส่งเสริม อนุรักษ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น									
57	ครูผู้สอนส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
58	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
59	ครูผู้สอนเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
60	ครูผู้สอนปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนเห็น คุณค่าของวัฒนธรรมไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

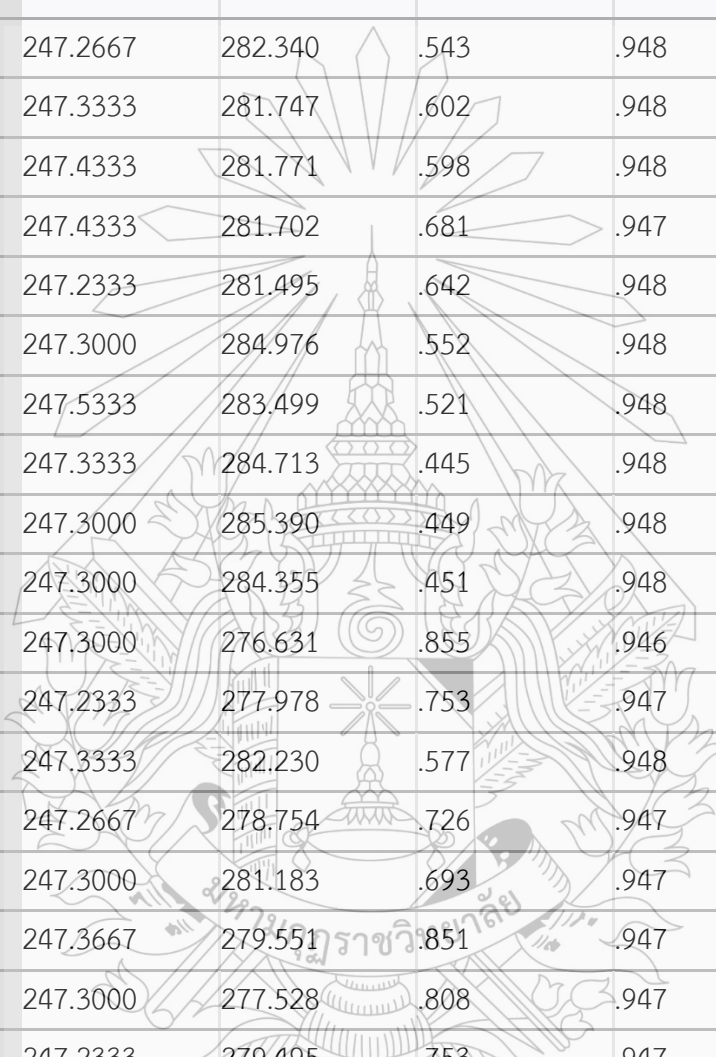
Reliability Statistics

Cronbach's

Alpha	N of Items
.949	60

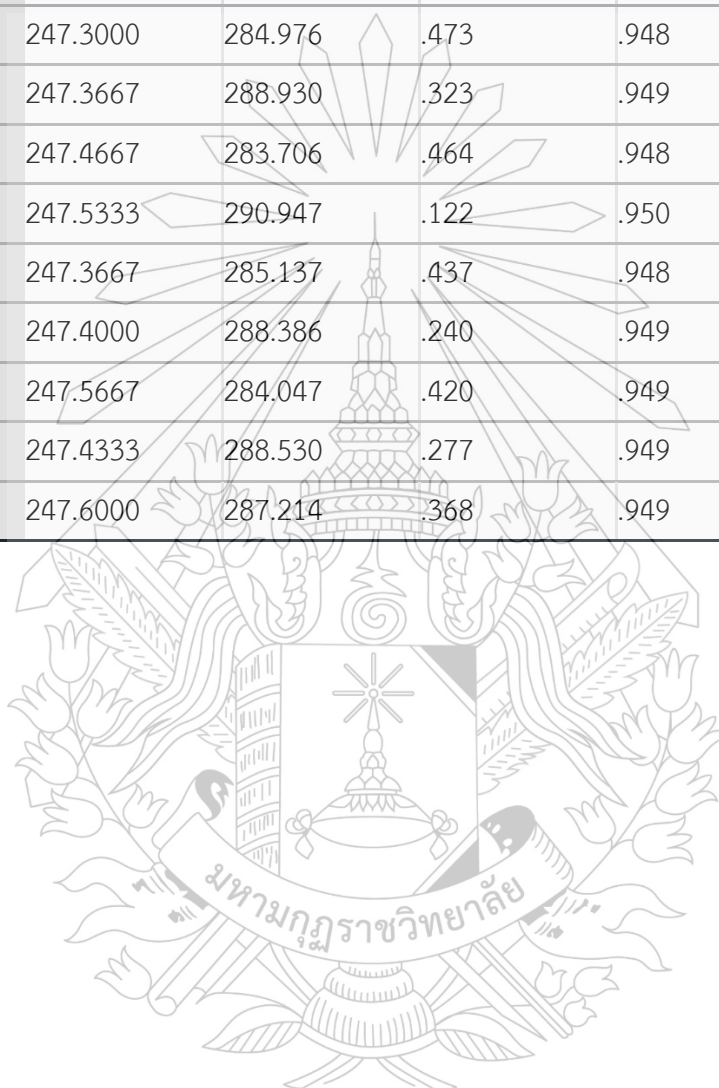
Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1	247.2333	297.909	-.246	.951
x2	246.9667	282.654	.559	.948
x3	247.1667	284.833	.398	.949
x4	247.2333	279.909	.655	.947
x5	247.4667	283.016	.556	.948
x6	247.2667	285.237	.396	.949
x7	247.2333	287.978	.254	.949
x8	247.3000	292.562	.041	.950
x9	247.4333	289.909	.152	.950
x10	247.5333	287.085	.266	.949
x11	247.4000	281.490	.494	.948
x12	247.6333	286.309	.396	.949
x13	247.8667	288.326	.317	.949
x14	247.2333	282.461	.527	.948
x15	247.4667	283.292	.441	.948
x16	247.4333	288.254	.257	.949

x17	247.6333	293.482	-.011	.950
x18	247.3000	295.597	-.118	.951
x19	247.2333	282.599	.580	.948
x20	247.3667	293.757	-.026	.950
x21	247.3000	282.217	.562	.948
x22	247.4333	281.151	.631	.948
x23	247.2667	282.340	.543	.948
x24	247.3333	281.747	.602	.948
x25	247.4333	281.771	.598	.948
x26	247.4333	281.702	.681	.947
x27	247.2333	281.495	.642	.948
x28	247.3000	284.976	.552	.948
x29	247.5333	283.499	.521	.948
x30	247.3333	284.713	.445	.948
x31	247.3000	285.390	.449	.948
x32	247.3000	284.355	.451	.948
x33	247.3000	276.631	.855	.946
x34	247.2333	277.978	.753	.947
x35	247.3333	282.230	.577	.948
x36	247.2667	278.754	.726	.947
x37	247.3000	281.183	.693	.947
x38	247.3667	279.551	.851	.947
x39	247.3000	277.528	.808	.947
x40	247.2333	279.495	.753	.947
x41	247.3667	281.275	.649	.947
x42	247.3000	280.562	.730	.947
x43	247.4333	279.495	.719	.947
x44	247.5000	278.466	.634	.947
x45	247.5333	281.361	.573	.948

x46	247.4667	276.533	.698	.947
x47	247.3667	280.516	.691	.947
x48	247.3000	282.493	.547	.948
x49	247.4000	278.041	.768	.947
x50	247.4667	285.706	.408	.949
x51	247.3333	284.644	.404	.949
x52	247.3000	284.976	.473	.948
x53	247.3667	288.930	.323	.949
x54	247.4667	283.706	.464	.948
x55	247.5333	290.947	.122	.950
x56	247.3667	285.137	.437	.948
x57	247.4000	288.386	.240	.949
x58	247.5667	284.047	.420	.949
x59	247.4333	288.530	.277	.949
x60	247.6000	287.214	.368	.949

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวชิษณุชา บุญพรม
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	79 หมู่ที่ 5 ตำบลโนนสูง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
ผลงานตีพิมพ์	Click or tap here to enter text.
รางวัลที่ได้รับ	Click or tap here to enter text.

